SUSCRIPCIÓ
BARCELONA, UNA PESSETA AL MES
ESPANYA, 4'50 PTES. AL TRIMESTRE
ESTRANGER, 9'00 PTES. TRIMESTRE

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPRENTA
CARRER D'EN FORTUNY, NÚM. 2 TERÇ
TELÉFONS
REDACCIÓ, 723 ---- IMPRENTA, 2.299

ANY XI.-NUM. 3,228 — BARCELONA, DIVENDRES 16 DE GENER DE 1914 — UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
ACTUALMENT
EXPOSICIÓ ESPECIAL
i venda de
GUANTS I RANDES
Ocasions excepcionals en
Guants, Flors per al pit, Essencies, Savons, Colonies, Polvos, Pintes, Raspalleres, Gases, Vels, Refaixos, Sabates per a senyora, Cotilles, Mitges, Mitjons, Mocadors, Exarpes, Mantons, Tires, Brodats, Randes fil, Labors, Llançols, Mantelets, Tapets, Tapa-trinxants, Cortinatjos, Saquets pell, i moirè, Caixes per a dibuixar fistó, Cintes per a roba blanca, etc., etc.
PREUS CONSIDERABLEMENT REDUITS
durant els dies d'exposició

L'EXCEPCIÓ

Això que està succeint a l'Alemanya a conseqüència dels incidents de Saverne ens fa pensar per força en la situació en que es troba Espanya d'ençà que fou promulgada la llei de jurisdiccions.

L'Imperi germànic, i especialment la Prussia, és un país feudal, on la distinció de castes és ben viva. Els militars hi formen allí una casta, amb preeminencies i privilegis, que's creu superior al restant dels alemanys. Ademés, l'exèrcit germànic gaudeix entre'ls ciutadans del prestigi que li donaren les victories de 1870 i de la confiança que hi té posada el pregón patriotisme teutó.

Que l'Alemanya és un país militarista, tothom ho sab i tothom ho diu. Els fets de Saverne i els que, derivats d'aquests, han anat venint, ho proven abastament. Avui el partit militar se dreça allí triomfant, damunt el dret dels ciutadans trepitjat i damunt la dignitat ofesa del poble d'Alsacia. Totes les recriminacions que es dirigeixin el règim arcaic vigent encara a l'Imperi germànic estàn plenament justificades.

Però el llenguatge que parlant d'aquelxos esdeveniments s'empleia en la premsa i en els Parlaments germànics mostra prou bé que allí no existeix cap llei que s'assembli a la llei de jurisdiccions. Individualment i col·lectivament, els militars són criticats pels periodistes i pels parlamentaris en termes sovint violents i durissim. Alguns periòdics han publicat sobre els fets de Saverne caricatures que aquí haurien costat una pila d'anys de presiri al que'n fos autor o responsable.

Per antidemocràtic, per arcaic i per mig-eval que sigui el règim de l'Alemanya, no hi ha en aquesta rès que s'assembli a la llei inícual. L'exèrcit alemany, malgrat el seu fortíssim esperit de casta, se resigna a les crítiques individuals i col·lectives dels parlamentaris i dels periodistes. Els actes de les autoritats militars són discutits i comentats lliurement. En el Parlament de l'Alsacia-Lorena s'acaben de pronunciar frases com les següents: «El vestit de l'obrer és tant respectable com l'uniforme del rei que porten els oficials. Quan aquests se defensen a cops de sabre, com succeí a Dettwiller, donen una mentalitat de lladres de camí real.»

Frases per aquest estil se n'han dit altres, i ben nombroses, no sols en les Cambres parlamentaries, sinó en els mitings i en els periòdics. No hem d'entrar ara a esbrinar la major o menor justicia d'aquelxes frases. No més farem notar les conseqüencies que tindrien si els fos aplicada una llei com la de jurisdiccions. Si el Kronprinz conseguís aquesta llei, ben segur que fóra partidari de declarar-la vigent en l'Imperi.

Una tal llei sols existeix a Espanya. Un cop més, Espanya aparelx, dins Europa, com l'excepció.

C. F. N. R. "FIVALLER,,

Ateneu del districte sisè - Consell de Cent, 253

El dissabte, dia 17 de gener de 1914, a dos quarts de dèu del vespre, el digne diputat per aquest districte, l'honorable ex-alcalde don

ALBERT BASTARDAS

donarà en aquest Centre una important conferencia, que versarà sobre l'Estatut de la Mancomunitat Catalana, aprovat en la darrera Assamblea de les Diputacions de Catalunya

Crònica Científica

Els raigs ultravioleta digereixen els aliments

El professor Daniel Berthelot, fill de l'eminent químic del mateix cognom, ha donat recentment, en el Conservatori nacional d'Arts i oficis de París, una interessantíssima conferencia sobre les aplicacions físiques, químiques i higiéniques dels raigs ultravioleta.

Aquest raigs, que's produeixen en abundancia mitjançant làmpares de quartz al vapor de mercuri, són els més perillosos dels tots els raigs actualment coneguts. La mescla de radiacions verdes i ultravioletes que amenen d'aquesta làmpara sembla realitzar la predicció profética del novel·lista Wells qui, en sa «Guerra dels móns» imaginava els havitants de Març descendint sobre el nostre globé i fulgurant als habitants de la terra amb un raig vert letifer.

L'irradiació pàl·lida de la làmpara, que dóna als assistents l'aspecte de negats, determina en alguns segons o tamfes dolorossíssimes i cremades violentes de la pell; més prolongat, pot fer tornar cec.

Aquesta irradiació mata o «heliocuta» instantàniament els organismes monocel·lulars, microbis i bacteries. Per això se presta molt bé a l'esterilització de l'aigua potable, de la qual l'assaig en gran escala se realitza en aquests moments per diversos homes de ciencia.

La potencia dels raigs ultravioletes se manifesta d'una manera no menys sorprenent en els experiments que acaba de fer M. Berthelot, qui ha lograt fer la digestió artificial per la llum.

Els fisiólegs realitzen les digestions artificials dels aliments, afegint als mateixos els ferments digestius (ptialina, pepsina, tripsina, etc.,) i posant-los a una temperatura entre 30 i 40 graus, o sigui a una temperatura veina de la del còs humà.

Però el professor Berthelot ha pogut pronufr digestions artificials sense ferments, posant els aliments diversos—grasses, sucres, protèrics—dins un globe de quartz, únic còs transparent als raigs ultravioleta que són deturats fins pel cristall, irradiant-lo amb una làmpara de mercuri. Dintre aquest estòmac artificial en cristall de roca, se veu així succeir-se regularment totes les fases de la digestió!

La terapèutica moderna utilitza d'alguns anys ençà, els banys de llum externa, per la qual l'home se guarneix del «surmenage» passejant-se pel sol en el trajo del paradís terrenal.

¿Se recorrerà més tard als banys de llum interna, si així pot dir-se, i es facilitarà les digestions laborioses dels dispèptics, introduint-los en l'estòmec, en lloc del clàssic «cachet» de pepsina, una minúscula empolla de raigs ultravioleta curosament dosificats?

De la constitució de l'Ajuntament

La constitució de l'Ajuntament ha donat lloc a comentaris que nosaltres recullim per l'interés que tenen:

Diu «La Publicidad» d'ahir:

«CONTESTANDO A UNOS AMIGOS. — El revuelo producido por la actitud del señor Carcereny ha sido causa de que numerosos y buenos amigos nuestros que nos creen relacionados por afinidades políticas por afectos personales con dicho señor, se nos hayan acercado para protestar, indignados, de la conducta que ha observado.

Nuestros amigos han aplaudido la actitud de «La Publicidad» que no marcó orientaciones a sus amigos del Ayuntamiento. El pleito era de solución muy difícil. Por una parte los concejales republicanos parecían obligados a votar para las tenencias — especialmente para la primera — a sus correligionarios en ideas. Pero por otra parte, se daba el hecho de que los dos hombres representativos de tendencia eran los señores Pich y Abadal, y es incuestionable que el prestigio del último ahoga la personalidad del primero.

Por lo mismo nos habíamos limitado a señalar la actitud correctísima y civilizadora del señor Millán, quien opinaba que la primera tenencia debía ser para los republicanos y propuso a los jefes de minoría el nombre del señor Vidal y Valls, que no fué aceptado por las ambiciones de la Lliga Regionalista.

Nada más diríamos, sin volver a insistir, porque debíamos confiar en el fervor por las ideas y en el amor a Barcelona de los señores Millán y Carcereny. R

Pero los últimos acontecimientos, y los hechos posteriores, nos obligan a salir de nuevo a la responsabilidad. Para ello — y respondiendo a las preguntas que se nos hacen — hemos de decir

Que no nos explicamos a qué causa pueden obedecer las cariñosas, expansivas y contradictorias actitudes del señor Carcereny. Y que no admitimos para nosotros, que rechazamos altivamente, el ridículo y el desprecio en que ha caído dicho señor.

Nos consta que anteayer, el mismo día de la sesión en que se votaron definitivamente las tenencias, se reunieron en el domicilio del exconcejal señor Ricart, los señores Millán y Carcereny. También asistió nuestro buen amigo y compañero señor Canyoch (R) y en dicha entrevista el señor Carcereny — que ya era teniente de alcalde definitivo por el voto del señor Millán — aseguró y juró por su honor y los manes de sus antepasados que votaría a su correligionario y amigo señor Millán. Pocas horas después, daba el voto al señor Montañola. R

Podemos decir más: El señor Carcereny ha hecho abandono de lo que el hombre debe tener en mayor estima. Dice nos que votó negando que él ha votado el señor Pich y en aquella entrevista ya lo anunció, dejando asombrados a quienes lo escuchaban que sólo han podido creerlo después de haberlo visto.

En toda la línea de conducta que ha observado el señor Carcereny, sólo se observan continuadas deferencias de lealtad, de delicadeza y de honorabilidad.

Somos hombres de partido, y amantes de Barcelona a la que queremos ver representada por una figura de prestigio; y en el contraste de ambos sentimientos estimamos muy opinable el votar al republicano Pich o al regionalista Abadal. Lo que no entendemos y no queremos explicarnos porque deberíamos hacer el descrédito en el terreno de la necedad o del deshonor, lo que no concebimos es que se vote por la tenencia al señor Pich y para todas las demás a la Lliga.

Además, la de lealtad y la traición al correligionario coloca el último desprecio sobre el nombre del señor Carcereny.

Ya lo saben pues, quienes protestan. Nosotros somos los primeros en protestar. Lo menos que puede decirse del señor Carcereny es que carece de sentidad, qué és precisamente la condición más elemental para el desempeño de cargos públicos.

Per la seva part diu «El Diluvio»:

«POR QUE SALIO PICH — Historia de una traición. — Hoy podemos ya revelar el nombre del concejal a quien ayer aludimos, concejal que al dar su voto al señor Pich después de haberlo dado en la votación de la semana anterior al señor Abadal, produjo el triunfo del primero.

Este concejal es el reformista señor Carcereny.

Y ahora, con nuestra imparcialidad de siempre y en honor del señor Pich, hemos de declarar que él le ignoraba en absoluto que Carcereny votaría en su favor. Tanto no lo sabía, que en la reunión de jefes de grupo que se celebró poco antes de la sesión del jueves el señor Pich propuso que fuera elegido primer teniente de alcalde el señor Vidal y Valls, solución que desde el primer momento había dado «El Diluvio» por entender que la primera vara debía ser para un republicano que representara un candidato de transacción entre los señores Abadal y Pich, o sea entre los regionalistas y los radicales.

Los regionalistas no aceptaron la transacción, a pesar de que no podía estar más puesta en razón desde el momento en que la mayoría del Ayuntamiento es republicana, en la reunión de jefes de grupo de la se. Los regionalistas tampoco habían aceptado en la reunión de jefes de grupo de la semana anterior la solución de quedarse ellos con la primera Tenencia de Alcaldía y dejar la segunda y la tercera para los radicales. Ambos grupos fueron a las sesiones después de rotas las relaciones.

En la de la semana anterior el señor Carcereny votó con los regionalistas y en la sesión del martes volvió a cambiar de frente y votó con los radicales. La primera vez decía el señor Carcereny que los Casinos reunidos reformistas le obligaron a rectificar la conducta. Entonces, ¿qué poderosa razón ha mediado a fin para que anteayer el señor Carcereny volviera la espalda a los Casinos y votara a los radicales? La razón ha debido ser poderosísima, de orden material y moral. Se ha dicho y se ha insistido en que ha habido importantes préstamos económicos y que por no haber sido devueltos no ha habido más remedio que votar a favor del prestamista. Si esto fuera cierto nos hallaríamos frente a una compra de voto más o menos descarada y resultaría que la solución Vidal y Valls propuesta en la junta de jefes fué una simple coartada, por saberse de antemano que no la aceptarían los regionalistas.

Lo cierto es que aquí ha habido una traición manifiesta y que el señor Carcereny se halla hoy en una situación insostenible. Y es inútil que intente hacer creer que él no votó a Pich, pues ni siquiera tuvo el valor de guardar el secreto de lo que se proponía hacer».

Reconts i parloteigs

«Walt Whitman; l'home i sa tasca», per Cebrià Montoliu.

De fet i de paraules En Walt Whitman fou un gran home. Ell, l'èpic poeta nord-americà. ¿Còm fer-ho al nostre esperit mudadiç ovirar i preuar? Per tal fou el pensament d'En Montoliu mogut vers l'obra que li dedica. Obra de simpatía, d'estudi i de serenitat. Obra, a més a més, edificada talment com un monument per a l'immens cantor. Cantor immens, sí. Com volgué resumir l'immensitat de la vida moderna en els séus cants. En cert sentit ho logrà. En la barreja apocalítica dels séus versos lliures, hi ha vesllums de tot lo d'ara; del passat ofereix visions grandioses que'l fan revifure amb més força que les pàlides pàgines de molts historiadors. Li manca equilibri, però li manca harmonía, li manca aqueixa augusta magestat que nosaltres, llatins i poetes hel·lèrics, tant amem i per lo que tant sospirem, tristos de nosaltres. (Car s'es perduda d'ençà de l'invasió dels barbres de l'esperit, l'augusta magestat: perduda totalment, potser no). Quatre ratlles indigents com aquestes no basten a perfilar la figura d'En Whitman; no ho intentaré tampoc; sols recomanaré la profitable lectura del llibre d'En Montoliu, obra composada amb mètode i desenrotllada amb seny; obra, en fi, d'alta categoría. En Montoliu exposa la personalitat d'En Whitman d'una manera quasi científica: l'home hi es comentat baix el punt de vista fisiològic, psicològic i filosófic; la seva vida i les seves aventures; la seva acció social i la tasca creadora; la seva estètica: tot passa davant dels ulls del lector, examinat amb conciencia i dit planerament. Es aquest un llibre que honora a l'intel·lectualitat catalana tot honorant al seu autor. Encoratja a produir-ne de consemblants que augmentin el patrimoni de les nostres lletres i el facin més culte.

⁂

«De Jocs Florals». — Tant s'ha parlat i tant s'ha malparlat dels Jocs Florals en la nostra terra, que sorprèn, per fè, l'exposició d'un criteri equitatiu com el d'En Moliné i Brases, segons mostra, sobre aquest tema, el discurs que ell llegí l'any passat a la «Reial Academia de Bones Lletres», de Barcelona. En Moliné i Brasés ha sospesat el punt en tots sentits fins a imposar-s'en plenament: coneixe a fons una materia, en aquests temps de superficialitat, és un gran mèrit, car això, a la veritat denota perseverancia d'esperit, probitat i ponderació en la ment. D'aquesta ponderació En Moliné i Brasés ne dóna proves en la guisa seva de coordinar lògicament les idees amb els fets que analitza. El seu treball és d'un sòlid cosiment i amb aventatge pot figurar, per xò, al costat de les monografies de més pes. Plau la franquesa amb que tot seguit regoneix la migrada influencia que'ls Jocs Florals han tingut per a l'enaltiment de les nostres lletres; de llur imitació, en efecte, com ell dóna a entendre, n'ha surtit una literatura caracteritzada per la seva manca de vera humanitat: literatura floralesa, com, per lo demés, ja els diu. Mes no conclou el preclar polígraf que calgui'ls Jocs florals blasmar i condemnar. Car compleixen la seva missió d'una manera útil per a la nostra nacionalitat ben amada, missió de nacionalització. Així és: els Jocs florals han servit de base per a la nostra renaixença política; segueixen contribuint, de fet, a mantenir en el cor dels catalans el sentiment patriòtic, sense mànya.

⁂

«Lletanies profanes». — Carles Soldevila. — Cantar l'amor amb placidesa d'esperit i emboniquir-lo amb els joiells del verb: noble ocupació del poeta que té la ventura d'amar, la ventura d'ésser amat per l'amada. L'amor, ànima del món, l'amor, que acosta la terra al cel i el cel a la terra, l'amor és el tema suprem de madona Poesía. (Ho és també, i amb quina paor, quan ens du a l'infern).

«El bes s'esgrana com raïm madú», diu En Soldevila en una estrofa de «Lletanies profanes»; i el bes és allí atribut d'amor; i el bes, aixins, és atribut de Poesía. En Soldevila assenyala un temperament en que l'intel·ligencia dóna l'agitació del cor: aquella's manté tranquila quan aquest tempesteja. Temperament envejable de poeta. Orna'ls sentiments que li desvetllen la presencia de l'amada i la contemplació de la natura, els orna amb delicadesa, quan no'ls empolaina amb certa coquetería de literat universitari.

L'imatge és el gran ornament; i cada idea, en cada vers d'En Soldevila, se completa, per a una finalitat de beutat, en l'imatge. No crec, però, que calgui abusar de les imatges. L'abús pot molt ben fer que s'esllavisi l'idea general, que s'esborri en detriment de l'unitat de la composició. Sols unitat de composició obté unitat d'emoció; llur manca és lo que més al lector desdelita. Les imatges d'En Soldevila no són, però, recercades amb esforç d'enginy; tenen certa justesa senzilla com les que usava En Carner, en els séus primers temps; i són tot alhora originals i sempre escaien al tema.

Un regust de clàssica antigor fa que la sensualitat del cantor s'atemperi sots l'égida de la bellesa. Això proclama dignitat artística. Això és indici de bon gust.

Ta gorja és una aurora
que pàlidament llu

i va seguint pel mateix viarany de pictoresca esplendidesa, sots el guiatge del flam amb que l'il·luminen les imatges:

i cau ta cabellera
com una espesa pluja que s'encèn.

La gracia és serena que anima aquestes descripcions i les torna palpitants de vida, de veritat; i aquesta gracia posa un discret vel damunt de l'emoció:

Ton cos és un roser
que sota'l vent tremola.

El ritme és sempre segur i menat pausadament; l'acompanya una correcció verbal que dignifica la llengua; i això és lo que més precisa la personalitat d'aquest encisable poeta.

⁂

«Aurora, esparces amoroses», de Joan Malagarriga. — Heu's aquí un altre poeta a qui l'amor ha fet també present de poesía. Una rierada de sentimentals delicadeses s'atura en les seves flonges estrofes. L'enfarfec literari no hi és, tampoc la polidesa aristocràtica; però, manteniu-se en lo tradicional senzill de la nostra poètica, En Malagarriga, del seu primer llibre ençà, ha donat un gran pas vers el perfeccionament; i perxò ens diu amb un caient d'espontaneitat que reclou un íntim encís:

Els meus amors no són pas flors d'un dia
que's baden i s'acluquen a l'instant.

Són els amors veritables, els llegendaris, els que s'immortalitzen en els cants dels grans mestres. La perseverancia en l'amor no és moderna, però; Don Juan viu en el cor dels contemporanis. Figura de cromo, no, cap llueix la flama del seu esguard davant la bellor femenina, a tot hora. Renegar d'ell? «A quoi bon?» Però no cal divagar aixins davant dels purs amors i dels idilis, no cal blasfemar, sinó regosijar-nos noblement:

En la nit delitosa de Nadal,
sota la volta clara i estrellada,
amb l'esperit després del món real,
anava de bracet amb l'estimada.

Això és sentit i cantat sense fals lirisme. La veritat en la descripció, en la poetització dels sentiments amorosos, cosa difícil de lograr. I En Malagarriga hi arriba sovint amb els séus versos frescos, vencurosos. Les floretes s'omplen gentilment en el seu camp poètic que és un delit olorar-les:

El cel era blau;
la visió del poeta era blava.

Ja el poeta ha trobat el seu camí; nosaltres, per tal troballa, li desitgem vivament que no's desencamini i que no perdi'l seu nord.

J. PEREZ-JORBA

París, 11 gener 1914.

La neu! La neu!

Abans d'ahir arribàrem a casa amb la cara coenta, unes punxadetes com d'agulla finissima colpiada del cel, ens feien la pell. Era igual, penjats abric i berret, entràrem al menjador, dient:

—La neu.

Un altre, estrassat, no digué rès, però mostrà el capell blanc un temps després.

La neu finalment se decidía a acaronar-nos; encenguérem foc i comprarem torró. Ningú sortí a la nit. Prenguérem tè i ens abrigàrem amb una peça de roba els peus del llit.

Però, no'ns ho crèiem. La nostra neu...! Bal Quatre flocs; una mica d'emmascara al Tibidabo, àdhuc en el Parc Güell; potser, potser algúns floquets sobre la ciutat per hores breus. Rès més.

I l'hem errada. La ciutat es vestí ahir de blanc com una nuvia. Ademés l'Emili es casava i per a celebrar ses noces deixà caure sos confits alguaitis el cel color de panxa de burra; els vianants calguren sobre l'enrga ynador cotí-fluix una, dues, tres vegades; sobre les baranes apareixé un pas amb tou i blanc que no deixava arrepentjar-se.

La neu és una cosa que'ns encanta. Quan ens han despertat i ens han dit:

—Mira!—mostrant-nos la casaca blanca que devaliva voleiant; les baranes nevades; les branques d'un abet vestit de primera comunió, hem saltat del llit sense cap record per a la seva suau escalforeta i ens hem vestit en dues esgarrapades.

Si no és per un carinyós rey, ni el cafè amb llet engolfem, tanta era la nostra il·lusió de sentir-nos acaronats per aquelles flors d'armeller celestial, que al tocar-se punxen i te fan fret i calor i te disfressen d'héroe de rondalla septentrional.

Barcelona ha sigut pessebre a mig-gener. Però, ai! un pessebre amb molta farina i sense besties. La nevada prou hi era, mes no les cabres, ni els cavalls, ni les burres de la llet. No més corríen tramvies i automòbils.

En canvi, quin encant! Si jo hagués estat noi petit, hauría anat a la meva mare per a dir-li:

—Mama! mama! en compres de plátans als carrers de Barcelona hi han atmetllers florits.

Després l'hauría arrossegada al Parc, on han florit les plantes xorques com les truanes i els xamarocs; on els pinatells ostenten roses albes; on els tells ofrenen crisanoems; on una catifa blanca amaga les bruticies; on les flobres magnolies poden fer-se l'il·lusió de florir per última vegada.

Seguidament l'hauría dissuadit d'anar a veure les besties. Les besties (exceptuant l'ós blanc) deuen estar molt empapades. Què pensava de nosaltres la tigresa? I els lleons? I el camell? I els pobres micos?

No vull parlar de panteres, ni de jaguars; de lloros ni de serpents.

No més els llops deuen saber de que va, però encara tindràn més rabia. Pobres llops! Es deuen dir: «En tal dia com avui baixant a la Vall d'Aràn me vaig menjar dos moltons». O bé: «Quina nevada aquella de Benasque quan vaig mocegar les anques d'aquella mulera roja...»

En fi, que no hi hauríem anat a veure les bestioles de Deu, però hauríem anat a veure el port amb els séus vaixells enjoiats amb diademes més brillants que'ls diamants i més blanques que les perles; hauríem anat a veure les taules dels Encants on en comptes de sabates rebregades s'hi venien uns granats naturals; hauríem anat a veure un Paral·lel tal com tindría d'ésser (en treient-ne l'humitat); a En Pitarra, amb barretina; a En López i López, que no's coneix; i un Montjuich blanc, un Montjuich ignocent...

Avui s'ha disfreçat la nostra Barcelona. Per a un dia ja està bé. Ara que torni aviat el cel blau, el sol clar i la mar plana.

Feia un fàstic la mar d'avui... Era negra com una bruixa i les onades carregades d'argila al rompre's feien una escuma sanguinosa.

X.

De Política

Notes i comentaris

L'Ateneu "Democracia,, als nostres regidors sortints

La valenta i activa entitat federal nacionalista del districte setè, Ateneu «Democracia», ha enviat el seguent comunicat als senyors Llahí i Rissech, Rius i Riua i David Ferrer:

«Honorable senyor: El C. D. d'aquest Ateneu accordà, en sessió del dia 6 del present, testimoniar-vos la seva admiració per la tasca portada a cab per vos a l'Ajuntament de nostra Barcelona.

Es a l'acabar de complir l'encarrec que el còs electoral confierex als séus representants, quan aquest dèu de manifestar si l'ha satisfet la seva gestió.

Perquè aquesta ha sigut ben lloable ben profitosa, i sobre tot, ben honrada, és per lo que nosaltres us manifestem que haveu satisfet les nostres esperances i els nostres anhels, i que us haveu fet digne de la confiança que tota l'U. F. N. R. deposità en vos, perquè siguessiu al Consistori, el seu representant.

Creient que té de causar-vos satisfacció el saber, que amb tot i l'esperit de crítica que flomina per la ciutat, hi ha qui des del fons del seu cor us agraeix lo molt que haveu fet per Barcelona, és per lo que us endrecem la present lletra.

Visqueu molts anys per a treballar en pró de la República i de Catalunya. — El President, Enric Massó. El Secretari, Ricard Caballería.»

Els federals nacionalistes de l'Empordà

Entenent que és hora oportuna per a tractar de les pròximes eleccions legislatives, els senyors Martí Carreras, Jaume Barrera, Marian Pujolar, Marian Moncanut, Wolney Comas, que composen la Comissió permanent de la Junta Comarcal de l'U. F. N. R. de l'Empordà, ha convocat per a passat demà al matí, en el Centre d'U. F. N. R. de Figueres, la assamblea de delegats comarcals de l'esmentat districte.

Amb aquest motiu es reuniràn també tots els llurs delegats de la comarca per a tractar de l'organització del Partit com així mateix de lo que convingui fer en el districte de Vilademuls les eleccions properes.

Heu's aquí l'ordre del día perquè es regirà l'assamblea:

Primer. Conducta de l'U. F. N. R de l'Empordà en les vinentes eleccions de diputats a Corts.

Segón. Proclamació de candidats per a les eleccions de diputats a Corts del districte de Figueres.

Teroer. Proposicions d'interès general per a sa organització política.

El general Polavieja

En la secció telegràfica trobaràn els nostres lectors la nova de la mort del general Polavieja.

Respectuosos amb la mort tant com se vulgui i acceptant aquest pietós convencionalisme, no ens podrem abstenir, per això, de dir que l'home que ara acaba de morir fou capità general de Filipines quan l'afusellament del malhaurat Rizal, tenint en aquest afer una intervenció funesta que mereixqué la desaprovació de tots els veritablement liberals, especialment d'aquell gran varó d'excepcional videncia i d'estricte sentit justicier que's digué Francesc Pi i Margall.

A la tomada de Filipines, el «general cristiano», que se li deia aleshores, coquetejà amb els regionalistes, malgrat de la consorta el gabinet Silvela-Durán i Bas, que fracassà sorollosament i deixà en situació desairada a tots els que intentaren aquella reconciliació de Catalunya amb l'Estat unitari.

Darrerament el general Polavieja vivía bastant retret de la política, segons se diu, no tant per voluntat seva com per la d'altres que l'havíen retirat.

Fou home de significació ultrarreaccionaria i gaudí gran favor en el temps de la Regencia.

Lo més piedós que podem fer els nacionalistes i els republicans és oblidar la memoria d'aquest home, que no podràn els veritables liberals alabar i retreure amb elogi.

Les eleccions a Sabadell

Els regionalistes presenten, en aquest districte, a l'advocat sabadellenc, amb residencia a Barcelona, don Martí Trías.

Els conservadors presenten al fabricant don Enric Turull. Sembla que's veuen la elecció perduda.

Els republicans, socialistes i cooperatistes es dóna com a segur que presentaràn a don Joan Salas Antón.

Es diu que, en un principi, el prestigiós cooperatista no volía acceptar l'oferta, però que hi accedí, fa tres o quatre dies, davant dels precs insistents de distingides personalitats republicanes i socialistes del districte.

No s'assegura encara, si es presentarà el senyor Cruells.

Varies

L'Esbart Dançaire del Casal Nacionalista Martinenc, està ultimant els assaigs i preparatius per a la festa de sa inaugural, que tindrà lloc dintre pocs dies, i la qual promet ésser molt lluída.

—Passat demà, diumenge els Esbarts de Granollers celebraràn, com tots per

rostum cada any, una manifestació que's dirigirà al cementiri per a dipositar corones damunt la tomba dels ciutadans que morinan defensant aquella població contra l'atac dels carlins.

—Ha arribat de Madrid el senador don Manuel de Bofarull.

—Ha mort a Calafell don Joan Huguer. Militava en el partit liberal dinàstic i havia sigut president de la Diputació tarragonina.

El difunt havia realitzat a Calafell una política caciquista, lo qual havia determinat que l'immensa majoría de calafellencs formés la pinya a costat dels que sortien en defensa dels drets del poble.

Sigui-li la terra lleu!

—El C. N. R. del districte IV celebrarà demà dissabte, a les dèu de la vetlla, Assamblea general ordinaria, pregant que's donguin per enterats els socis que per manca de temps material no hagin rebut el corresponent avís.

En favor de la pesca

A la sessió que'l passat dimarts va celebrar la Diputació, la comissió de Foment, va presentar un dictàmen, que va quedar sobre la taula per a la vinenta sessió, sobre la conveniencia de combatre als dofins, i reformes que caldria introduir en la reglamentació actual per a protegir l'industria de la pesca, en el litoral d'aquesta provincia.

Al qüestionari formulat amb aquest objecte per l'esmentada comissió, han contestat els alcaldes d'Arenys de Mar, Sant Pol de Mar, Hospitalet, Vilanova i Geltrú, Canet de Mar, Tiana, Mataró, Malgrat, Sitges, Pineda i Calella, l'Associació de Patrons Pescadors de Barcelona, el Gremi de Marejants de Vilanova i Geltrú, la Germandat Marinera Mataronina i l'Associació Mutua de Patrons Pescadors de Mongat-Tiana, havent-se rebut també escrits d'alguns particulars.

De tot lo exposat pels informants, se desprèn en conclusió que hi ha perfecta unanimitat de parers en quant a la necessitat de combatre a la especie de cetacis anomenats dofins, així com també que és molt general la creencia de que per lo demés, bastaría per a millorar la situació actual i augmentar els productes de la pesca, amb que's complissin rigurosament les disposicions i reglaments vigents, sobre tot en lo que's refereix a l'observancia de la veda i a la prohibició de l'ús d'explosius i de certs medis mecànics d'aprehensió, castigant severament tots quants abusos se cometen pels pescadors a l'ampar d'una mal entesa llibertat o tolerancia, que, en últim cas, ve a perjudicar a la mateixa industria que exploten.

La comissió de Foment proposa a la Diputació l'adopció dels següents accords: Primer: Dirigeixi's raonada exposició al ministeri de Foment en súplica de que, atenent a la crisi per què travessa l'industria de la pesca en aquesta provincia, es digni dictar les mides de caràcter urgent que estimi més oportunes per a combatre tot seguit les causes que conegudament influeixen en la disminució del peix en nostres costes, extremant el rigor per a lograr el compliment de les disposicions que regulen l'exercici d'aquella industria, establint a l'efecte el necessari servei de vigilancia o policía i procurant la persecució i extermini de l'especie de cetacis anomenats dofins, per medis semblants als adoptats en altres provincies o pels que es considerin de major eficacia, sense perjudici de disposar que per personal competent es faci un estudi detingut de l'assumpte en tots els séus aspectes i de les reformes que en sa virtut convingui tal vegada introduir en l'actual reglamentació de la pesca. — Segón: La Diputació provincial, a fi d'estimular amb el seu exemple als Ajuntaments interessats, destina, per de prompte, la suma de cinc centes pessetes, amb càrrec al capítol XII article únic, partida 233, del pressupost corrent,, per a recompensar als aprehensors dels 200 primers dofins que s'agafin en el litoral de la provincia, a raó de dugues pessetes cinquanta cèntims per cada exemplar, devent acreditar-se la presentació dels mateixos i que han sigut destruïts a l'acte, per medi de certificació lliurada per les autoritats de Marina, o, en son defecte, per les Associacions de pescadors legalment constituïdes o, on no existeixin aquestes, per dos pescadors matriculats, sempre amb el Visto Bueno de l'Alcaldía respectiva. — I tercer: Publiquin-se aquestos accords en el «Boletín Oficial» de la provincia per a coneixement de les autoritats, entitats i particulars als quals pugui interessar.

Dies enrera a Vilanova i Geltrú va haver-hi una reunió de gran nombre de pescadors, convocada pel seu alcalde don Joan Braquer i Roger.

El senyor Braquer va explicar-los tot lo que's va dir a la reunió de la Diputació als va llegir el qüestionari que s'accordà circular, i aquells pescadors varen contestar a les preguntes, dient:

Que és un gran perill i perjudici per a la pesca del litoral l'existencia en el mar dels dofins.

Que per a combatre'ls caldría usar els mateixos medis que s'usen a França, alió és, armar vaporets que'ls perseguexin a canonades, matant-ne alguns i esporugint als altres, que fugen a altres mars.

Que basta la reglamentació de la pesca actual, però cal vigilar l'incompliment de la mateixa i que, com a mida de caràcter local, es permeti allí poder anar a pescar, en la vaca amb patalonsso, els mesos d'agost i setembre, i mai a la del «bou» fòra del primer d'octubre a la primera Pasqua, i que se'ls assenyali com a seu districte marítim, fins al davant de la torra d'Aramprunyà, i que la vigilancia podría anar a càrrec dels tripulants dels vaporets que perseguissin als dofins.

Successos

Ahir al vespre fou trobat en una barraca del lloc anomenat «La Font de la Guatlla», un home, pobrement vestit, que representava tenir uns cinquanta anys, sense sentits. Al conduir-lo al quarteret d'Hostafrancs, se comprovà que havia mort, suposant que era degut a la nevada darrera i a l'estat de miseria de dit individu.

La gran nevada d'ahir

Els transcendentals

N'hi han que davant la neu senten ganes de correr, altres de fer boles i de fer mal, altres se senten escultors o pensen en menjar gelats gratis. I n'hi han que mediten. Un amic nostre ha pensat desseguida en els grans espectacles de la Naturalesa, inimitables per a l'home. Aquest amic és legió. Un segón amic ha pensat desseguida en la retirada de Napoleó de Russia. Un company de redacció s'ha sentit en plena pel-lícola del capità Scott. El dolor d'estòmac era escorbut, l'esmorsar de pemmú i no hi havía por de correr per la neu que no fos una foca, ni aucell que no semblés un pingui.

Hem vist al Tibidabo tres xicots amb garrots i en filera agafats amb una corda; sis en el Passeig de Gracia; a En Pinilla amb jersei, tapa-orelles i alpenstrok, i hem escoltat a un valencià aquesta frase:

—Asò és com la setmana tràgica; no ho tornarem a veure.

El nostre company Prudenci Bertrana ha anat a veure l'ós blanc. No ho ha lograt. Els empleats municipals l'havien tancat per a que no's refredés.

* * *

A trens d'aubà

I vingué la neu, copiosa, caient en grosses i espesses bòlves, i va transformar la ciutat i els monts i la plana en una decoració fantàstica. Barcelona no era Barcelona, era tota una altra, una ciutat desconeguda, verdadera ciutat de contes infantils.

La nevada començà a primeres hores de la nit del dimecres, però a la matinada d'ahir caigué la neu més espessa que mai. A les quatre de la matinada i fins a les cinc era delicios contemplar la nevada, el caure dels borrallons alats, silenciosos, que de mica en mica anaven extenent la blanca catifa.

El reporter contemplava l'espectacle fantàstic i bell, darrera unes vidrieres de «bar» noctàmbul. Passaven cotxes i cotxers, tramvíes, autos, plens de neu; passaven nombrosos vianants, desafiant la nevada. Perquè no fer lo mateix? Valerosament ens vestim l'impermeable, ens assegurem el capell i sortim a la Rambla. La neu cau espessa com mai. Son prop de dos quarts de cinc del matí.

Rebem el «bateig» de neu, que cau damunt nostre, en pluja gloriosa. Caminem per damunt de l'immaculada capa que cruixeix sota els nostres peus d'una manera especial. Seguim pels llocs on la neu és verge de petjades.

Fa fret, però sentim una alegría infantil. Venen al nostre record dies d'infantesa, dies de la nostra vida de poble. Una voluptuositat deliciosa ens empla tot l'ésser.

Anem Rambla avall, ens fiquem al Passeig de Colón, enfilem el Paral-lel, seguint per les Rondes, per la Plaça de l'Universitat, per la Ronda de l'Universitat, arribem a la Plaça de Catalunya, continuem pel carrer de Fontanella, Ronda de Sant Pere, Saló de Sant Joan, carrers de la Princesa, Jaume I, Ferràn i altra vegada a la Rambla.

Bonica passejada la nostra. Havem trepitjat molta neu; havem estat a punt de caure moltes vegades; havem vist caure a alguns ciutadans i estem encantats.

Quin aspecte el de la ciutat! Els edificis tenen una fesomía comp'etament diferenta de's altres dies. A trenc d'aubà la decoració de carrers i places és cosa gran, no vista gaire per nosaltres.

El Passeig de Colón té un aspecte estrany: les palmeres semblen grans plomalls emblanquinats; el Paral-lel té aspecte de via nortenya; la Plaça de Catalunya és tot ella un espectacle indescriptible; el Saló de Sant Joan, causa una impressió sorprenent; l'Arc del Triomf destaca les seves línies cobertes de la blanca capa, les estatues, la barana, les faroles i els arbres, també coberts de neu, contribuïen al conjunt grandiós de l'ampla via. Durant la nostra caminada vegérem diversos artistes que aixecaven estatues i motius decoratius humorístics en moltes bandes.

Tot això vist entre dues llums i al nàixer el día, ens deixà un record que no oblidarem durant molt temps.

A les barriades

A l'arribar al lloc on els amics departien, abrigats, en un recó del bar, una exclamació ens saludà: No és un home, és un fantasma blanc.

Ens espolsàrem la neu, prenguérem un refrigeri i convidàrem als més animosos: —Vo'eu venir? En les barriades veurem un nou aspecte de la nevada.

Un de sol respongué. I anàrem, carrers enllà de l'interior a trobar el tramvía de Badalona.

—Perquè cap aquí? preguntà el nostre acompanyant.

—Veuràs, al Tibidabo, podrem anar-hi més tard. Però ara lo que t'interessarà és veure la nevada en els barris obrers.

Pujem al tramvía. La neu bat la plataforma, mentre anem obrint-nos pas a través de la blancor. Baixem a Sant Martí. Es l'hora de l'entrada a les fàbriques. Sonen sirenes i campanes, però es veu escàs número d'obrers i obreres que van al treball.

Seguim alguns carrers, caminant sempre, perquè aturar-se és condemnar-se al fret viu que fa, i arreu el mateix aspecte solitari dels carrers. Ens fem el convenciment de que anirà a treballar no més que un quaranta per cent dels obrers.

Després sabem que és així, efectivament. Algunes cases obraren per plegar a l'hora d'esmorzar, altres al mig-día i quasi totes acabaren abans de l'hora de costum, a fi de que'ls obrers no haguessin d'anar a les fosques per molts camins i carrers, mig abandonats per la ciutat.

Des del Tibidabo

Ja entrat el día, va nevant de bò i millor. Però amb el nostre amic nos dirigim al Tibidabo. Ele tramvíes van amb mo't passatge amb tot i el fret que fa, uns quatre graus baix zero.

Arribem al cim de la muntanya. Ha parat de nevar. Guaitem a la ciutat i el panorama que's presenta als nostres ulls és inobidable. Barcelona, la ciutat llatina, la dolça ciutat d'ambient suau, aparéix embolcallada com per una mortalla. Rès més terra!, als nostres ulls desacostumats a veure Barcelona blanca de neu, que aquesta blancor que fereix els ulls amb clarors vives.

El nostre amic no's cansa de llançar a l'aire exclamacions d'admiració:

—Allí, en aquella línia blanca, el Passeig de Gracia; allí, el de Sant Joan; allí la plaça de toros; allí baix el Parc...

A l'altra banda de les muntanyes, tot el Vallès, cobert de neu, totes les muntanyes adornades amb el cobertor d'albura brillant. Plans i muntanyes i valls són una nota igual, però bella, tant bella com pugui imaginar-se.

Baixem. Parem esment en les torretes burgeso-aristocràtiques que al nostre pas surten. Talment, llegidor, ornades per la neu, semblen, molres d'elles, altres tantes «monos de Pasqua».

El Port

No podía mancar en tal día una visita al port, sempre camí i nostres gurs de records i la són que'ns rendía, vistarem els molls del nostre port, aquell que'l nostre company, Pere de Prades, ha esmentat tantes vegades amb unció patriótica i ciutadana, per a veure'l seu aspecte.

A la vista dels molls i els vaixells coberts de neu, ens feu l'efecte que presenciavem un port de qualsevol país del Nord en lo més rigurós de l'hivern.

Llastima de no tenir l'imaginació nutrida coneixements d'un Juli Verne, per a treure'n totes les deducciones!

Els ponts de les naus, els pals, les vergues i totes les parts sortints dels vaixells, es dessacaven amb una tal vistositat que sentirem una impressió que'ns feu l'efecte de que estavem moltes hores lluny del Mediterrani.

Amb tot l'espectacle era d'una bellesa sobirana.

La part trista

Bell espectacle el d'una ciutat nevada. Però, ay, amics, que hi ha molta gent que no té tantost robes per a abrigar-se; que té escàs o nul aliment per als seus cossos, que no te llars on refugiar-se, ni foc on calentar els seus membres! A l'hora d'entrar els obrers a les fàbriques pogueren encontrar quadres de miseria i sentir maledicions terribles, més tot els nostres ulls presenciaren miseries majors.

Ay dels miserioso, en dies de neus i de freds.

La neu i l'home

Peró l'home és un infant. Poguer veurer i tocar coses de temps no vistes, li causa una alegría infantil.

De bon matí al despertar, trover-se amb que la ciutat era del tot blanca fou una sorpresa i un gog per a molts.

—Tot blanc! Ha nevat! Que bonic!

I els uns sortien al carrer a trepitjar neu. Altres feien busts i monuments; molts redaven boles del fret conglomerat; quins s'apedregaven amb la neu...

L'espectacle de la ciutat nevada produí una alegría general.

Diriem fins que és esplicable. Des de 1887 no s'havia vist una nevada igual a la nostra Barcelona.

Notes diverses

—La nevada ha sigut tant copiosa que'l trànsit rodat s'ha fet gairebé impossible en molts carrers.

Amb aquest motiu, fins ben entrat el matí no han circulat els tramvíes.

—A les farmacies i als dispensaris s'ha tingut de auxiliar a molta gent que ha sofert relliscades i caigudes.

A Gracia, un noi de vuit anys ha sofert una luxació en un peu.

A la rambla de Canaletas ha caigut d'espatlles una senyoreta dependenta del «Siglo», produint-se una forta contusió al cap i a les cames.

A la Barceloneta, ha caigut una dona, trencant-se la cama.

—Des de bon matí la gent ha sortit al carrer per a contemplar l'espectacle magnífic de la ciutat nevada.

Un dels llocs més concorregut ha sigut el Parc. No's veu més que una immensa capa de blancor. Els arbres i els busts del Parc transformats curiosamente, presenten un delicios i original cop de vista.

Un gran nombre de barcelonins s'ha dirigit també a les muntanyes veines, especialment al «Tibidabo», on l'espectacle de la ciutat i de les muntanyes era d'una incomparable bellesa.

Per dintre la ciutat, la gent va adelerada i joiosa d'un lloc a l'altre. Acabada la nevada, des de balcons i terrats es llança la neu al carrer, amb gran perill dels transeunts.

Escultors espontanis modelen estatues de neu. N'hem vist en nombre creixentíssim. N'hi havia d'En Lerroux, d'En Weyler, de la «Moñosa», d'En Maura,. sobretot d'En Maura.

Son incomptables els bustes que hem vist de l'president del Consell.

—L'alcalde i l'arquitecte municipal recorreguéren durant el matí varis indrets de la ciutat donant disposicions per a desobstruir certs carrers plens de neu i facilitar el trànsit.

—La casa de la ciutat estigué gairebé deserta.

Un gran nombre d'empleats deixaren de anar a les oficines.

De la Diputació

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la secció d'Hisenda.

Informe al governador sobre'l pressupost municipal ordinari d'Hospitalet, per a 1914.

—Idem idem sobre del pressupost municipal ordinari de Granollers pel corrent any.

—Idem sobre dels recursos d'alçada interposats per don Joan Tusell i don Raimon Llados, contra accords de l'Ajuntament de Barcelona, relatius a anul-lació d'una subasta.

—Informe en els expedients d'arbitris extraordinaris, promoguts pels Ajuntaments de Alpens, Argentona, Olesa de Montserrat, Rubió, Setcases, Sant Celoni, Sant Climent de Llobregat, Sant Jaume de Frontanyá i Terrassa, per a 1914.

—Ha estat a visitar al senyor Prat de la Riba, una comissió de propietaris del Vallés, presidida pel senyor Plaja, per a invitar-lo al dinar d'homenatge al senyor Santiago de Riba.

També ha visitat al president el prestigiós advocat sabadellenc don Martí Trias i Domènech.

Cambra de Comerç

La Cambra de Comerç, en sa darrera sessió, presidida pel comte de Torroella de Montgrí, elegí als senyors don Joaquim Uriach, don Carles Reynals i don Marian Martí per a formar la comissió de reclamacions que determina l'article 32 de l'Reglament de 29 de desembre de 1911.

La Cambra aprovà la comunicació dirigida al Govern per a exposar-li la conveniencia d'atendre les aspiracions fonamentals que repetidament han manifestat les Cambres de Comerç i d'una manera especial la de Barcelona en ordre a la reforma del Códic i singularment de les disposicions aplicables a les suspensions de pagaments i fallides, a l'implantació de Tribunals de Comerç, a la modificació del Reglament i tarifes de la contribució industrial i de comerç, i de les Ordenances de Duanes; al total plantejament de les millores postals que tenen estat legal des de 1909; als medis de donar eficacia real i positiva a les reformes concernents a l'ensenyança comercial; al deber imperiós d'afavorir la espansió económica d'Espanya i a altres assumptes d'igual magnitut.

S'acordà felicitar al director general de Correus i Telégrafs pel Decret abaratint el servei d'una manera considerable.

En vista dels desitjos de l'expressada Direcció general, es nomena una comissió per a col-laborar a la solució del conflicte que deriva del fet d'haver quedat desert el concurs per a llogar un local amb destí a l'Administració principal de Correus de Barcelona.

La Cambra s'enterà del Real Decret del ministeri de Foment per virtut del qual se declaren disoltes la Comissió per al desenrotllo dels serveis de comunicacions marítimes i la Junta d'Industria, Comerç, Treball i Comunicacions marítimes, i es reorganitza el Consell Superior de Foment, en el qual les Cambres de Comerç han de tenir quatre representants.

En virtut d'invitació rebuda del Comité permanent dels Congressos Internacionals de les Cambres de Comerç i de les Associacions mercantils i industrials s'acordà l'inscripció de la Cambra en el que ha de celebrar-se a París en juny vinent.

Foren aprovats, els dictàmens de la Comissió d'Expansió Económica, Ensenyança mercantil i Comunicacions, sobre la conveniencia de procurar, amb un criteri d'absolut respecte a tot interés llegítim, la millor armonía entre l'estat de dret creat pel régim vigent sobre pagaments de magatzematges i per retenció de material a les empreses ferroviaries i la situació de fet que ha nascut per virtut de la llei del descans dominical i altres disposicions relatives a l'organització del treball, en vista de les reclamacions exposades a la Corporació sobre l'assumpte; respecte d'una solicitut encaminada a lograr l'augment d'interventors de l'Estat en l'exploració de ferrocarrils; sobre la creació d'una Secció semblant a la de Madrid, d'ensenyanços nocturnes a l'Escola de Comerç, i amb motiu de les manifestacions del cónsul del Brasil en quant a afavorir l'intercamvi de productes entre dit país i Espanya.

Passà a estudi de la Comissió de Legislació Mercantil i Social, Previsió, Cooperació, Banca i Borsa, la Reial Ordre que obrí una informació sobre les reformes que convingui introduir en el Reglament interí de Borses.

La Corporació s'enterà de nombroses comunicacions, entre elles una del majordom de Palau corresponent a l'envíu de l'exemplar de la Memoria comercial publicada per la Cambra; altres del president del Consell de ministres i del ministre d'Estat contestant a les que la Cambra els va dirigir en favor de la concertació d'un Tractat de Comerç amb Cuba; altra de don Frederic Rahola participant que accepta l'encàrrec que la propia Cambra, a proposta de la Comissió del Premi Comte de Lavern li confià per a investigar el período inicial del comerç entre Catalunya i América en segle XVIII; altres de les Companyies dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya i de Madrid a Saragoça i a Alacant sobre la petició formulada per la Cambra d'Osca sobre l'establiment de bitllets diferencies, amb direct a facturar equipatges des de Barcelona i estacions intermitjes an aquella ciutat.

Del Govern civil

Varies

Se troba malalta d'algún cuidado la filla del senyor Dic i Mas, senyoreta Brigida.

No cal dir que celebrarem el seu prompte restabliment.

—Han estat a visitar al senyor Dic i Mas el comte de Lavern, el magistrat senyor Gironés, l'ex-diputat senyor Padrós, l'alcalde de Tortelló i el secretari de l'Ajuntament de Vilassar.

—Ha tornat de Madrid el governador civil senyor Andrade.

—Anit celebraren reunió les següents entitats:

L'Lliga Subalterna, Federació del ram de construcció obrera, Unió Familiar, Mèdic-Farmacèutica dels Sants Cosme i Damià, Impressor tipógraf, Obrers pintors de Hora, Vidriaters d'ones, Unió Gremial de Sant Martí, La Canaueta, Fabricants de pastes per a sopa, El Canari, El Futuro, Geografía comercial, La Torcaz, El Porvenir, Fraternitat Social, Associació Republicana Popular, Reial Associació de Caudors i Estampadors, cilindradors i aprestadors.

Del Municipi

D'informació

Durant l'any 1913 s'han facilitat a l'oficina municipal d'Informació a càrrec de la guardia urbana situada als baixos de Ca la Ciutat, 10.478 informacions.

Classificats els informats per nacionalitats, donen els següents resultats: espanyols 8.223, francesos 1.110, angeusos, 36, alemanys, 211, italians, 166; suissos, 24; belgues, 21; norteamericans, 29; argentins, 47; brasilenys, 15; cubans, 33; hollandeses, 13; russos, 17; paraguaiis, 2, turcs, 11; canadiencs, 2; mexicans, 12; xinos, 1; polonès, 1; peruans, 1; rumanès, 1; uruguayans, 2; suecs, 2; danesos 2, indis, 3; filipins 1 i portoriquenys, 2.

Els serveis d'aquesta oficina són gratuits i està oberta tots els dies (festius i tot), de vuit a vuit.

Durant l'any 1913 han augmentat molt els informes que s'han facilitat, i lo mateix ha passat amb el domicili des de fòra de Barcelona per mitjà de cartes, les quals se contesten com els verbals, desseguida i gratuitament.

L'oficina agrairà un cop més a les entitats oficials i particulars, consulats etcétera, etc., li donin notícia dels seus canvis de domicili o de sa constitució, tot per a poder millor informar al públic.

D'Alxample

L'Ajuntament de Ignió a tres contribuents d'Alxample per a formar part de la comissió d'aquest nom.

Dels tres que sortiren de l'urna, dos, son morts, i l'altre, el senyor Batlló, ha renunciat.

De manera que la comissió no's podrá constituir fins que's faci un nou sortig, i els designats siguin vius... i acceptin.

Butlletí del Treball

Un motí a La Canadienca

Ahir al matí, poc després d'haver començat els treballs en el túnel que La Canadienca construeix a Vallvidrera, dos dels obrers sostingueren una discussió amb el capataç sobre certes disposicions citades per aquest.

Un dels obrers fou despedit desseguida, i tots plegats abandonaren el treball per solidaritat.

La vaga s'agreujà fins a l'extrem de que prengué caràcters de motí. Alguns treballadors intentaren agredir a l'esmentat capataç. Els civils ho impediren.

Una comissió de vaguistes es traslladà a Barcelona, conferenciant amb el director de la Companyía.

Resultat de l'entrevista fou la reposició de l'obrer despedit.

Cap al migdia es renusaren els treballs.

ELS BARBERS

Els obrers perruquers han dirigit un telegrama al ministre de la Governació demanant-li el compliment del descans dominical.

El senyor Sánchez Guerra ha dit que ho trasmetería al governador de Barcelona.

ELS FUSTERS DE SANT ANDREU

Continúa sense solució la vaga dels fusters de Sant Andreu.

El senyor Andrade pensa renusar avui les gestions per a cercar una fórmula de arranjament que satisfaci a ambdues parts.

Si no s'arriba a un accord abans del dilluns els patrons recorreràn al «lock-out» com tenen acordat.

Quedarien sense feina uns 4.000 obrers.

ELS MOÇOS COBRADORS

El Centre de Moços i Cobradors de la Banca, Industria i Comerç, convoca a tots els associats a la reunió general ordinaria que's celebrarà el diumenge 18 del corrent, a les 10 del matí en el seu local social Sant Pau, 3, entressol, baix la següent ordre del día:

Primer. Lectura de l'acta anterior.

Segón. Lectura i aprovació de l'estat de comptes.

Tercer. Renovació de càrrecs de Junta.

Quart. Assumptes generals.

De fòra

ELS OBRERS FABRILS

Les societats del ram de Roda, Manlleu, Torelló, Montesquiu i Ripoll, s'han dirigit al governador participant-li que en moltes fàbriques no's compleix el decret.

Revista d'Espectacles

APOL. — L'empresa d'aquest popular teatre, en llur constant signe de donar varietat al cartel, prepara per al dissabte próxim l'estrena d'un drama en tres actes, dividit en tetze quadros, titulat «Fanatismo contra amor», original del discutit escriptor Frederic Morales.

L'obra será presentada amb gran luxe i propietat escéniques.

En «Fanatismo contra amor» hi pendrá part tota la Companyía que dirigeix l'aplaudit actor Miquel Rojas.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Com informàvem ofrir dónem a continuació alguns detalls referents a l'Oda Ceciliana de Haendel que na primera audició a Espanya es donará en el concert Barrientos anunciat per a dilluns a la nit en el Palau de la Música Catalana. Ocupa aquesta obra els dos primers preus del programa essent una noble composició de grans dimensions seguint a forma cíclica de l'Oratori; és obra que ha sigut molt rarament executada, a pesar del seu gran valor, a causa de les seves molles dificultats. Es tota ella un himne a la música escrit per a executar-se en la Festa de Santa Cecilia i es compon de deu números dividits en aries per a soprano, tenor i chórs. Cada número está construït a l'elogi d'un instrument musical i així, després d'una introducció de soprano i chor destinada a cantar la harmonía en obsequi al cisne de gosa vocal i orquestral el violoncel, la flauta, la trompeta, l'orgue i la veu humana, finalitzant amb un grandiós número de conjunt que canta la soprano i descorotlla el chor en forma fugada. L'insigne artista Maria Barrientos executará vint dels números que integren aquesta composició, un altre número que tenir será interpretat pel senyor Corsi i es charà per l'Orfeó Català la part d'orgue a càrrec de don Vicens M. Gibert, la de piano a la de don Blai Net i la direcció general de l'obra, chors i orquestra a càrrec del Mestre Millet.

VARIES. — Al banquet a En Gual podrán assistir-hi tots quants desitjin i és celebrará el día 24.

—Es fa amb insistencia que l'Enric Borrás pensa fer avíat una temporada de teatre català.

FILLS DE F. MAS SARDA

RAMBLA DEL CENTRE 22. - BARCELONA

Negociem el cupó del Deute Amortitzable 5 % i el d'Obligacions Nord 4 % vencument Febrer pròxim.

La Vall d'Aran

I ELS CATALANS

Conferencia donada en l'Ateneu Obrer del Districte II, Carrer de Mercaders, 38 i 40, el dijous día 23 d'octubre de 1913 per En Josep Sandaràn Baacarí.

(Continuació)

Té aixi mateix una energía tonant vigorosa. Vegi's com a mostra aquesta de Mossèn Condó Sambeat.

ERA VAL D'ARAN

Premiada en els Jocs Florals de Lleida 1912

Ei era Val d'Arán era ribera
mès pulida de tut et Pirineu:
quan se mor era peiña náua è bèra
nu hi ha arreng ta pulit dejús det cèu.

Pes dûs cusrats ûa naura muntanya
tustém la bre d'aynes furastès.
Semble que nu éi de França ne d'Espanya;
éi suleta en ses penes è plasés.

Tut à fèt separada d'autes tèrres
pes tûcs ó pes fruntères de naciung,
det troç de cèu que bé entre es dûes serres
pot demurà era sûa protecciung.

Mes, et cèu nu la dexe abandunada,
encara que se'n bé de tut et mun;
per acró de riqueses l'ha adurada
è d'atracciús qu'en era sulét sun.

Era éi ta rica d'herbes cum de mines
rica de duçes flayres è culús;
per tut et tur ha bosqui per curines
que abriguen et song llét tut hèt de flús.

Es aigües que nèxen des sòs entrenyes
sùn medecina que ba á cercà et mau.
De't bestià que neuriç un es muntanyes
arrés ne sab et cunde, ne qué bau...

Se bufets liége era aranesa historia
es campanus è glèises cumemplats:
En cada puralada, un güell de gloria,
è en cada pèyra ung tresor beirats.

Mès, se liége bufés rutes es planes
de aquet libe, de gloria resplandent,
preguntants-les á tutes es campanes
guayre cops han tucat a sumetent.

E bus respunorán senso tardança:
—etas enemichs d'Espanya è des cristiás;
ung bèt remat de cops, contra era França,
è dauti, contra es Coundes de Pallás.

E despûs det cumbat tustém cantèrem
era victoria, prò jamès plurà.
Sa cauqui cop despûs deet plurèrem,
siguéch taes enemichs anà á enterrà—

E aau que éi. Perque tuti es sos Santuaris
desde Muntgarri enquà et Pont d'et Rey
eren honts d'es hèts extraurdinaris
que nu sigue aranesa tant cum éi.

Acró éi era Val d'Arán. Prò éi ta amagada,
ta lueny, talueny qu'Espanya nu la hi sabí
Daurits-li ung pás, perque éi massa em-[barrada!..
Dats-li ung cunsol, perque era nu s'ha [capt.

Té un poder d'adaptació com cap altra pugui aventatjar-la; vegi's la traducció d'una de les poesies de l'eximi poeta català don Josep Carner, presa a l'estar de son llibre «Fruits saborosos».

Per a millor comparança llegiré primer la catalana i després l'aranesa:

Jòcs Florals de Palamós

Als poetes i prosadors de la Llengua Catalana i a tots els cultivadors de la música la Revista «Marinada» i l'Orfeó «Aucellada» conviden a concórrer als Jocs Florals que celebrará el día 24 de juny, ajustant-se a les condicions del següent:

CARTELL

Premi ordinari:

«Flor Natural», premi d'honor i cortesía, será adjudicada a la millor poesía de tema lliure. L'autor premiat, seguint bella i tradicional consuetut, n'haurá de fer present a la dama de sa elecció, la qual, proclamada Reina de la Festa, entregará els demés premis als autors llorejats.

Premis extraordinaris:

1.º Cent pessetes a la millor composició en prosa.

2.º Cent pessetes a la millor sardana, instrumentada per a cobla i amb reducció per a piano.

3.º Cent pessetes a la millor composició musical escrita a chor de veus mixtes sense acompanyament.

4.º Cent pessetes a la millor col-lecció de cançons amb acompanyament de piano.

CONDICIONS

Totes les composicions han d'ésser inédites i escrites en catalá.

El Jurat concedirá els premis, accésits i mencions honorífiques que judiqui merescuts i respectará el dret d'optar solament a premi amb la condició expressa de que así consti clarament en la composició.

Les entitats organitzadores se reservèn el dret de publicar les obres premiades en la Revista «Marinada».

Els treballs deurán ésser remesos al Secretari del Jurat en «Miquel Roger i Crosa» per tot el día 10 de maig vinent juntament amb pleo clos que contingui el nom de l'autor i dugui escrit damunt el títol i lema de la composició.

Jurat Literari:

Mossèn Jaume Collell, Mestre en Gay Saber, President.—En Francesc Matheu, Mestre en Gay Saber—En Joaquim Ruyra i Oms—En Valeriano Rahola—En Josep Carner, Mestre en Gay Saber—En Miquel Vinyet i Coris.

Jurat Musical:

N'Enric Morera.—En Josep Sancho Marraco.— En Juli Garreta.

Secretari general: En Miquel Roger i Crosa.

Palamós 1 de gener de 1914.

Per la Revista «Marinada» Martí Roger.

Per l'Orfeó «Aucellada» Pere Bollar.

A quarta plana: Espectacles i Butlletí Comercial.

INFORMACIO DE BARCELONA

La Cambra de Comerç i Navegació d'aquesta ciutat en la sessió que celebrà ahir baix la Presidencia de l'Exem. Comte de Torrella de Montgrí, s'enterà amb satisfacció de que la Direcció general de Comerç se servi comunicar qu havia aprobat els pressupostos formulats per la Corporació per a l'any que cursa, que's remetin oportunament a dit Centre.

La Cambra, per sa par, aprobà la liquidació dels comptes corresponents a l'any darrer, presentats per la comissió administrativa, accordant fa seva remesa a la mentada Direcció i congratulant-se del satisfactori resultat d'aital liquidació.

També aprobà la Cambra les darreres comunicacions evades pel senyor president amb motiu de sos cargos d'ahir al conflicte del Banc Hispano-Americá, reiterant el seu reconeixement al senyor president de la Cambra de Comerç de Madrid, i al del Consell de ministres per la deferènia atenció que han vingut prestant als manifestacions que els ha fet la Corporació; l'ofici dirigit al Ministre de Marina interessant la resolució de la qüestió plantejada per la Cambra amb motiu de la R. O. que autorizant el reconeixement de vaixells espanyols en els diques del port de Marsella i el dictamen emés per la comissió especial encarregada de l'estudi des expresments arrendamentsdel local amb destí als serveis de l'Administració principal de Correus de Barcelona.

Passà a estudi de Comissió de Llegislació Mercantil i Social, Previsió, Cooperació, Banca i Bursa, un ofici del Decanat del Col-legi Notarial de Barcelona que acompanya un exemple de les Bases accordades pels Notaris d'aquesta capital per a regir durant el bienni 1914-1915 sobre repart d'actes de protesta de lletres, pagarés i démés documents de crédit.

L'orquestra «La Moderna Artística» d'aquesta capital que dirigix don Santiago Torrens ha sigut contractada per a les festes que han de celebrar-se a Cornellá el dia 17 i a Viladecans el 20 i 2 del corrent.

El divendres dia 16 a les déu de la nit, en el Centre Excursionista de Catalunya, el senyor don Francesc Blanc donará una conferencia sobre Granada, Alhambra i Generalife.

L'Unió Gremial prega a tots els industrials pertenceixents als gremis a élla adhesions que avui divendres a les quatre de la tarde assisteixin a la sessió magna que tindrá lloc en el saló del consistori per a sancionar el Reglament que ha de regir la élecció de senyors jurats patrons del Tribunal Industrial.

En la darrera sessió celebrada per la Junta del Port presidida per don Rómul Bosch i Alsina foren aprovats els comptes corresponents a novembre darrer tractant-se ademés entre altres assumptes de ménor interés, els seguents:

De varis particulars referents al mantenimentdades l'energia elécrica per a instalar cables en tranvays de la zona del port.

De la recaudació per l'Adaua durant l'exercici de 1913 en concepte d'arbitris per obres de port, ascendent a 3.580.465 22 pessetes.

De l'estat general del moviment d'importació per aquest dit port el pr pasat any.

D'haver-se implantat en primer del corrent l'impost de millatge i aplicat les novas tarifes per ocupació d'espais amb la major regularitat, i

De varis particulars referents al mantenment del servei de Dipósit de Comerç én aquest port.

Informació de Catalunya

(Per correu)

Sabadell

NEVADA. — Ahir, a les nou de la nit, començà a ploure, molt lleugerament. A les dèu, van caure petits borrallons de neu que's disolvien a l'arribar a terra.

A quarts d'una de la matinada, els borrallons de neu es convertiren en grosses bolves, prenent el temps, en aquesta hora, tot l'aspecte d'una grossa nevada.

Els carrers, places, teulades, arbres dels jardins públics, tot, tot cobert de neu, presentaven un hermosissim aspecte.

A les onze en punt d'aquest matí, ha deixat de nevar, sortint el sol. La catifa de neu té una gruixarie d'un pam i mig.

—L'Associació de la Premsa, està treballant amb fermesa per a dintre poc temps pugui tenir lloc la tòmbola que a benefici de la mateixa té accordat celebrar. També hi ha una Comissió nomenada que entén del gran festival artistic que tindrà lloc el próxim març, igualment a benefici d'aquella.

—La Comissió d'Hisenda d'aquesta Corporació Municipal, ha donat les oportunes ordres a's demés Negociats, o sien, de Governació, de Foment i d'Aiximpis, per a que a tota pressa, li facilitin la nota de gastos, per a confeccionar els pressupostos que han de regir durant el present any.

—Aquest vespre tindrà lloc en el casal de l'Obrera, una reunió d'obrers i obreres per a tractar d'assumptes relacionats amb el treball.

—Ha près possessió del càrrec de Jutge Municipal en propietat, d'aquesta ciutat, l'advocat don Josep Manau Artigas, advocat assessor de l'Energía Elèctrica de Catalunya.

—Diumenge pròxim tindrà lloc en la platea del teatre Euterpe, un gran ball de vetlla a benefici del Centre de Sports d'aquesta ciutat i per a obsequi als socis del mateix. Per a l'esmentat ball, hi ha contractada la Banda Municipal que dirigeix el distingit mestre senyor Masllovet.

Granollers

Amb motiu de la nevada que ha caigut s'han renovat les gelades d'aquests darrers dies:

—Ahir matí, cap allà a les cinc es calà foc a la fàbrica de la senyora viuda de Joan Torres. A les vuit del matí quedà apagat el foc. Es temía que les pèrdues serien importants, però no ha sigut així.

QUI TINGUI TOS

que prengui l'antiga i acreditada pasta pectoral, balsámica, expectorant, demulcent i calmant de la Tos, Antiga preparació del Doctor Antich. Fórmula publicada. Demanis a les farmacies.

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

(PER TELEFON I TELEGRAF)

Madrid 15, de 9 matí a 12 nit

De Guerra

El «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publicará demá la seguent disposició.

El rei, impulsat pel seu interés i amor a l'exércit i com quefe suprem del matéix, intervé directa i constantment en quant se relaciona amb les tropes, així com en la concessió de mandos i ascensos, demostrant especial complacencia en estimular als que contrauen rellevants méritS i presten serveis que contribuixen a l'engrandiment i prosperitat de la patria.

Amb aquest motiu i en determinades ocasions nostre august sobirá es dignará honorar als generals, quefes i oficials dirigint-se a ells directament per carta o telegrama per a fer-los manifestació del seu aprecí, i amb l'objecte de que els favorescuts per tan alta distinció puguin correspondre seguidament en igual forma, és la voluntat de S. M. que dits generals, quefes i oficials, en aquest cas concret, se'ls autoritzi per a contestar-li també directament, sense intervenció de cap persona.

De Real Ordre ho dic a V. E. per al seu coneixement.

Madrid, 14 de gener de 1914. — Echagüe.

El rei i els periodistes

El president del Consell s'ha mostrat vivament satisfet de la visita feta pel rei a la Colonia de la Premsa.

En Dato ha parlat alguns minuts amb els reporters, després de la cerimonia i els ha dit que s'alegrava de lo succeit a l'acte, perque haurá demostrat als que no coneixen bé a don Alfons la senzillesa i qualitats poc comuns que concorren en nostre jove sobirá.

—També s'haurán pogut convéncer — ha afegit — del seu perfecte estat de salut.

Els descontents

Els prietistes están molt disgustats per la persecució de que són objecte per part del Govern en els districtes.

A casa del marquès d'Alhucemas s'han reunit alguns ex-ministres lliberals i han convingut que'l senyor García Prieto celebri una entrevista amb el senyor Dato per a denunciar-li alguns casos de candidats que tenen veritable arrelament en els districtes que aspiren a representar i són víctimes d'atropells. En vista de lo que'l senyor Dato respongui procedirán els prietistes.

La Mancomunitat valenciana

El president de la Diputació provincial de Valencia, que's troba an aquesta Cort, ha conferenciat amb el president de la de Madrid, exposant-li el seu propósit d'invitar a la diputació de Castelló a mancomunar-se.

Ambdós presidents han manifestat impressions sobre'l desenrolo que pugui tenir el Decret organitzant les Mancomunitats.

Incidents

En els centres oficials s'han rebut telegrames de les autoritats de Málaga donant compte d'incidents ocorreguts a Cañete la Real amb motiu de l'incorporació dels reclutes.

La versió coneguda és la que trasmet la primera autoritat amb referencies a comunicacions de l'alcalde i del quefe de la guarda civil de Cañete la Real.

Segons aquesta, els sucesos ocorregueren la dos dies. El dia 11 abandonaren aquell poble els reclutes d'aquest reemplaç, els quals se dirigen a Ronda per a incorporar-se.

Barrejats amb els reclutes hi anaven nombrosos socialistes, que's disposaven a despedir fins a les afores del poble als primers.

Del grupu que formaven varen sortir mots a la guerra i als burgesos. El tumulte va anar en aument, recorrent varis carrers, donant-se no pocs crits subversius i dedicant-se a trencar els fanals de l'il-luminació pública que trobaven al pas. Ademés, arrancaren algunes portes, reixes de ferro i finestres i varen enregar un tret, saltant a conseqüencia del projectil el pany d'una porta.

Hi va intervenir l'alcalde amb la guarda civil, conseguint detenir-ne 9 dels promovedors del tumulte, els quals foren entregats al jutjat municipal.

Ademés, s'ha donat compte de lo succeit a l'autoritat militar de la provincia.

Cap recluta va desobeir el cumpliment del seu dever, obeint tots l'ordre d'incorporació.

Ha sortit de Málaga cap al lloc del succés el quefe de la comandancia de la guarda civil.

La mort del general Polavieja

Per a la major part dels periodistes que van anar a rebre l'informació del president del Conseil, era ignorada la notícia de la mort del general Polavieja, així és que quan l'ha comunicada el senyor Dato ha produit sopresa puix no's tenía coneixement de que estés malalt.

El senyor Dato ha dit que an ell l'ha sorprés la notícia, puix ahir el general feu sa vida ordinaria i a la nit estigué en el seu domicili jugant al tresillo fins a hora bastant avançada; eren prop de les dues de la matinada quan el general es retirá a descansar, al semblar bé.

Així doncs, es creu que ha mort de repent.

Abans d'anar al Palau el senyor Dato ha estat en el domicili del finat, amb qui l'unía una estreta amistat, donant el pésam a la familia i posant-se a la disposició d'aquesta.

El rei, quan ha rebut la notícia de la mort del general Polavieja, s'ha afectat molt-ssim.

La "Gaceta„

La «Gaceta» publica:

Decrets de Guerra firmats ahir pel rei.

Escalafó del cos facultatiu d'arxivers bibliotecaris i arqueólegs.

Ordre resolutoria de l'expedient governatiu interposat per donya Gloria Manill contra la negativa del registrador de la Propietat de Girona a inscriure un testament.

Anunciant haver sofert extravío el cupó del Deute perpétu al 4 per 100 exterior, serie E, número 45,625 del vencíment del primer d'abril de l'any passat.

Deixant sense efecte les circulars de l'inspector general de Sanitat exterior relativa a l'estat sanitari de varies regions de Hongria.

Anunciant haver sigut declarada oficialment l'existencia de la febre groga a Acra i Lagos, posicions angleses de Costa d'Or, a l'Africa occidental.

Anunciant que fins a últim del present més els autors o els seus representants, poden passar a retirar les obres que varen presentar per a ser enviades a l'Exposició internacional de Art celebrada a Múnic.

Treballs d'investigació i plan d'estudis organitzat per a 1914.

Concurs per a l'aplicació de premis en l'any actual de la Biblioteca Nacional.

Concedint un plaç de dos mesos per a que puguin presentar-se quantes persones tinguin que fer declaracions contra l'empresa de segurs sobre malalties anomenada da Segur Internacional.

Eximint de l'impost que grava els béns de les persones jurídiques a varis Monteptos.

Consell

El Consell de ministres que ha presidit el rei al Palau ha comensat amb una nota necrológica, donada pel quefe del Govern al pronunciar el seu discurs.

—No sortem in'érprets del sentir general de l'opinió — ha dit el senyor Dato davant del rei — si no'ns anticipéssim a rendir un homenatge d'admiració i respecte a la memoria del general Polavieja.

Ha fet notar els seus grans serveis al pais i l'exercit, sa brillant fulla de serveis, son valor tantes vegades acreditat, sa energia agermanada amb son caràcter que tot era afecte i sentiment, recordant especialment els eminents serveis que prestà a la patria en els cárrecs que desempenyá a Cuba i Filipines, i emi notar que la major part dels seus empleos des de soldat fins a capitá general, els havía guanyat en el camp de batalla, i per acabar ha manifestat el president que'l Govern s'associava al dol del país i mes especialment al de l'exércit, i al de la familia de l'il-lustre finat.

El rei ha disposat se tributin al cadavre honors de capitá general i a la vegada els que's tributen al soldat; és a dir, que assistirá a l'enterro una companyía.

Si és possible, aquesa será la en que ell va servir com a soldat, i si no és possible una altra d'un regiment d'infanteria de guarnició a Madrid.

Aquest matí s'ignorava encara la data de l'enterro ,perque s'espera per a fixar-la saber quan arribará a Madrid el fill del general Polavieja, que's troba destinat en l'exércit d'operacions.

S'ha telegrafiat al general Marina la notícia de la mort per a que la comuniqui al fill del finat i l'autoritzi per a venir an aquesta Cort.

Acabat el Consell de ministres el de la Guerra ha marxat des de Palau al domicili del general Polavieja.

Després de les paraules que'l president ha pedicat a la mort del general Polavieja, s'ha referit el senyor Dato al discurs que pronunciá el ministre de la Governació en l'acte de la proclamació de candidats per a diputats a Corts per Madrid, acte que's va celebrar en el Circol Conservador.

Ha dit el senyor Dato que aquest discurs té per objecte donar una explicació pública i oficial de la crisi d'octubre, afegint que ha sigut mal interpretat per alguns, que creuen veure en ell el propósit d'ahondir diferencies entre elements d'un mateix partit.

Nosaltres — ha afegit el senyor Dato — no desitgem sinó mantenir una gran cordialitat de relacions entre tots els elements del partit conservador que ens apoia en instatgsió que ens injuria i se ns agrava sobretot en punts que afecten al nostre honor, de xim de refusar tals acts, vingun d'on vinguin.

Després — ha dit el president del Consell — m'he referit a la situació de la Hisenda anunciant-li al rei que en el próxim Consell esperem poder-li donar els datos dé les diferencies ent dels resultats dé la liquidació del pressupost de 1913, peró que de l'exposició que va fer ahir el ministre de Hisenda resultava un superavit en el pressupost ordinari de 15 mil-lions de pesseles. Hi ha que tenir en compte que alguns gastos s'hevien satisfet amb cargo al pressupost de liquidació i en sa conseqüencia tenia la impressió el senyor Bugallal de que resultarin un deficit que calcula en 20 mil-lions de pesseles.

M'he ocupat després de la situació especial de México, de nostres esforços per amparar els interessos importantissims que corresponen a la Colonia espanyola en aquella República i d'algunes de les mides adoptades per aixó pel ministre d'Estat.

A continuació he fet referencia a l'estat de la vaga de Riotinto i als punts resolts per la comissió arbitral, que actua en l'Institut de Reformes Socials, que per cert ha resolt en sentit favorable als obrers; i he expressat lo incomprensible que resulta que quan les qüestions pendents están sotsmeses a un arbitratge se recorreixi novament al paro, que tal vegada ha respost a instruccions mal interpretades.

Per últim, he fet element dels assumptés menys cumninants ocorrguts en la setmana per lo que atecia a política exterior.

El rei ha aprovat la proposta d'indult del coronel Labrador i el senyor Dato va anunciar al rei que quan el Govern tingui Parlament farà seva la llei suprimint la Missa de l'Espai en la Marina, ja que per una llei está suprimida en l'exércit.

Després Consell el rei ha firmat decrets de varis ministeris.

Preguntat el president si hi havía noves notícies de la vaga ferroviaria de Portugal, ha dit que el no sabia d'aquest assumpte mes que lo que publiquen els periódics.

De la mort d'En Polavieja

La capella ardent s'ha instalat en una cambra proxima a la porta d'entrada, la qual es troba revestida de draps negres.

En la capella hi há un crucifix de marfil.

El cadavre del general vesteix uniformé de campanya, de capitá general, lluint la gran creu laureada de San Fernando i un passador amb varies condecoracions, entre elles la de María Lluisa guanyada en temps en que En Polavieja defensava la patria com simple soldat, de qual época ja no existeix cap altra a Espanya.

En la mà sostè un crucifix que és el mateix que va estrenyer en pre del marqués de Polavieja en el moment de la seva mort.

En la capella ardent han orat breus momenents nombrosos personalitats, entre ellés l'infant don Carles i el ministre de la Guerra.

No s'ha decidit encara rés sobre l'enterrament. Es creu que s'aplazará fins pas at doma per a donar temps a que puguin trobar-se reunits a Madrid els fills del general, entre ells un que está d'operacions a l'Africa.

El ministre de la Guerra té el propósit de fer venir a Madrid per a rendir honors, una companyia del regiment de Navarra, de guarnició a Pamplona, en qual regiment va servir el marquès de Polavieja com simple soldat.

Els darrers moments d'En Polavieja

La mort del capitá general marquès de Polavieja ha sobrevingut quan ningú s'ho esperava.

Ahir es trobava en tan bon estat que'l seu fill don Alfons, enginyer de camins, no va dubtar en marxar a Baza, on es troba actualment, amb motiu de presentar la seva candidatura a diputat a Corts en les properes eleccions.

Ani mateix el general Polavieja va passar la vetlla amb el seu ajudant, el tinent coronel d'enginyers, senyor Barco, el seu fill don Camil, capitá del regiment de León, i amb altres individus de la familia. Va estar jugant amb els senyors esmentats al tresillo fins a les dotze, hora en que's va retirar a descansar.

Moments abans s'havía sentit una mica indisposat peró alló va passar i ningú va donar-hi importancia.

Al retirar-se al seu quarto estava molt desvetllat. No podent dormir es va entretenir fent solitaris i conversant amb la germana de la Caritat que des de fa algún temps li prestava assistencia durant les nits.

A les quatre de la matinada s'ha sentit indisposat novamentdi i la germana de la Caritat, molt alarmada, ha avisát á la fámilia.

Una hora després el marquès de Polavieja havía mort, a conseqüencia d'un colapso, rodejat de la seceva esposa donya Concepció Castrillo, els seus fills don Camil i donya Angela i la seva cunyada senyoreta Dolors Castrillo.

Quan el doctor Alberti ha acudit al domicili del general Polavieja aquest és trobava en el port de agónic.

Divulgada la notícia de la mort del marquès de Polavieja han acudit a la casa mortuoria nombrosses de les parlaments i polítics del finat, en des primers en arribar-hi ha estat el president del Consell de ministres i poc després l'infant don Carles; el general Aranda; ajudant del Rei, en representació d'aquest; el ministre de la Guerra, una dama de l'Infanta Isabel i nombroses persones de totes les classés socials.

De Cádiq

Cádiq. — Se parla amb insistencia de la desaparició de don Genaro Rivas comptador del creuer «Reina Regentes», anclat a l'arsenal de la Carraca.

Greus nevades

Bilbao. — S'ha reproduit el temporal de aigua i neu que vé regnant des de fá més de quinze dies.

Novament ha interromput la neu la circulació de trens a la línia de la Rioja.

Hi há alguns trens detinguts.

A causa del temporal están sense treball els obrers de les mines i altres que tenen el treball a l'aire lliure.

A la capital s'han repartit milers de raccions de pá entre'ls pobres.

També és gran la miseria entre els pescadors.

La vaga de Portugal

Valencia de Alcántara. — S'ha rebut en aquesta estació comunicació de Lisboa de que no's dóna por del rápid que procedeix de Madrid, i va a la capital de Portugal.

De Oporto d'uen que ha sigut declarada ja la vaga dels ferrocarrils i que va sortir el darrer tren a les onze del matí d'ahir.

Les tropes ocupen la via, principalment a les foradades.

El creuer «Adamastor» ha sigut encarregat del servei del correu.

Lo de Riotinto

Es torná a reunir a les onze del matí en l'Institut de Reformes Socials la comissió arbitral que entèn en el conflicte obrer de Riotinto.

Després d'acalorada discussió i en vista de que'l representant de l'empresa carreix d'atribucions per a resoldre sobre'l punt en litigi motiu de l'actual conflicte, els delegats dels miners accordaren retirar-se de la comissió, jutjant inadmissible les conclusions llegides pel representant de la companyía sotsmeses a l'arbitratge.

Els delegats obrers es reuniràn aquesta nit en la Casa del Poble, amb les juntes directives de la Federació de Treballadors per a prendre accords.

Assistirà a la reunió Perezagua. Es proposen els obrers publicar un manifest.

En el ministeri d'Estat

En el ministeri d'Estat s'ha dit que en el Consell de ministres celebrat ahir s'acordà que les rectificacions del conveni d'abordatge i salvament marítim no's realitzi el 1 de febrer, per ésser necessaria per a això l'intervenció de les Corts, que encara no s'hauràn reunit per a aquella data.

Quan funcioni el Parlament i aprovi el projecte que presentirà Govern, allavors Espanya s'adherirà al conveni.

De la vaga de Portugal

A Portugal, segons noticies rebudes avui, ha esclatat la vaga ferroviaria amb caràcter revolucionari.

Ha sigut motivada per l'incompliment dels compromisos contrets per la empresa al finalitzar la vaga anterior, fa dos anys, i per l'indiferencia amb que en Costa va acullir les reclamacions dels ferroviaris, als qui digue que rès tenía què veure en aquest assumpte.

El governador de Badajoz ha anat a la frontera per a adoptar mitjes en lo que's relaciona amb les comunicacions amb aquesta capital.

Anit, a les vuit, segons noticies de Lisboa, se comunicà a l'internacional la declaració de vaga, assistint hi també l'associació carbonaria «La Formiga blanca».

A primera hora de la matinada hi hagué colissions entre la policía i grupus de vaguistes que cercaven al senyor Costa. Se dispararen bastants trets.

Els trens de Badajoz, Lisboa i Oporto estàn detinguts.

El governador civil, acompanyat del secretari, inspector de policía, quefe de la guarda civil i cònsol de Portugal en aquesta plaça, han obligat als empleats ferroviaris vaguistes a fer-se càrrec del servei de trens i tornar a Portugal.

Amb aquesta mida s'ha impedit que'ls vaguistes obliguessin a secundar-los als empleats espanyols.

Estadística frigorífica

En vista de fred extraordinari que's sent a Madrid, i en provincies, visitarem aquesta tarde al director de l'Observatori astronómic don Francesc Iñiguez qui ens ha dit que a Espanya s'han sentit freds més forts en altres époques.

Ara el barómetre ha baixat en totes les provincies i avui segueix la baixa.

La temperatura més baixa es la de Teruel, on arriba a 15 graus sota zero.

Segueix després por ordre de temperatures més baixes, les de Lleó, Salamanca, Avila i Madrid.

Aquí el dia més fred fou el 3 de gener que alcançá a 10º sota zeró.

En l'any 1866 es registrá la temperatura a 12'50º sota zero.

La temperatura més baixa que s'ha sentit a Espanya es registrá en 1885; a Molina de Aragón, on arribá a 27º sota zero.

A conseqüencia d'aixó es gelaren els olivers de la conca de l'Ebre.

Afegí el senyor Iniguez que esém baix l'influencia d'un centre anticiclónic que produeix altes presions i grans freds. El centre está en les illes Azores.

Si segueix aixís hi haurá borrasques i cambi de temps, doncs s'inicía en les Azores una influencia ciclónica.

Lo que diu la premsa

«El Imparcial» publica un article de gratitut al rei per haver-se dignat visitar la colonia de la premsa, de Carabanchel, referint lo carinyós que estigué amb els periodistes.

«El Liberal», en son article de fons, agraeix i felicita al Govern per la concessió de l'indult al coronel d'artilleria de l'Armada, don Joan Labrador.

«La Mañana», en son editorial, dedica molles alabances al rei per la visita que ahir feu a la colonia de periodistes.

«El País» aplaudeix la campanya sostinguda pels republicans i pels socialistes contra la guerra del Marroc.

«El Debate» censura al Govern perquè encara no ha donat a conèixer son programa.

«El Radical» protesta contra les imputacions dels maurisses de que En Lerroux estigui d'accord amb el Govern.

El senyor Lerroux — diu — fou i és cabdill d'una col-lectivitat republicana revolucionaria.

Informació de l'estranger

Portugal

La vaga dels carrilaires

Lisboa. — Ha comensat la vaga de carrilaires.

Un tren que ha sortit de l'estació central de Lisboa, conduint forces de la guarda republicana amb destí a l'empalmament de les línies del Nort i de l'Est, ha sigut detingut pels vaguistes a l'arribar a Braco de Prata, a poca distancia de Lisboa.

Entre Mafra i Malveira, a la línia de l'Oest, els vaguistes han fet descarrilar una locomotora, atravessant-la sobre'ls rails.

S'han adoptat totes les mides encaminades a que'ls serveis posats suffexin lo menys possible els efectes de la vaga.

A un polvorí de Chelas, prop de Lisboa, ha ocorregut una explosió de la que ha resultat un mort.

Contra lo que s'havía cregut de moment, aquest accident no té cap relació amb la vaga de carrilaires.

—S'ha organitzat un servei d'automóbils per a la conducció de la correspondencia entre els punts no servits pels ferrocarrils del Nort i de l'Est a causa de la vaga de carrilaires.

També s'ha montat un servei d'automóbils per al transport de passatgers.

Les reclamacions dels carrilaires es refereixen únicament als serveis de les sévés caixes de socorsos.

El ministre de l'interior ha manifestat davant de la Cambra de Diputats que'l Govern farà cumplir la llei, garantint tots els drets i mantenint l'ordre.

Porto. — Ha començat aquí la vaga general de carrilaires.

A les onze de la nit ha sortit el darrer tren.

Tot seguit la força pública ha ocupat la línia, sobre tot els ponts i foradades.

Del servei de correus, se n'ha encarregat el creuer «Adamastor».

Lisboa. — A la Cambra de diputats el ministre d'Hisenda ha presentat el projecte de pressupostos per a 1914-1915.

Se preveu un excedent dels ingressos sobre'ls gastos de 3.352 «contos».

El ministre espera poder destinar 2,500 «contos» a la defensa nacional, apart de l'augmentat de gastos de 858 «contos» que en el mateix pressupost s'autoritza al ministre de la Guerra.

França

París. — S'ha desencadenat sobre París un temporal de neu.

La temperatura ha arribat a 5 graus sota zero.

Les noticies dels departaments senyalen fred rigurós i temporals de neus en varies comarques del Centre i Sud de França, especialment a Marsella.

—La policía ha practicat un registre a domicili que té a París el banquers espanyol Pedraza de la Pascua, detingut fa pocs dies a Cherbourg.

S'han ocupat alguns documents i papers d'en Pedraza i s'ha segellat la seva caixa de capdals.

—La casa editorial de «Je sais tout» comença avui la publicació dels Records de la infanta Eulalia.

En aquesta primera part referix la infancia com se va llunar del cerimonial de la Cort i va vèncer la seva vida.

—M. Iristides Brand ha sigut elegit per unanimitat, president de la Federació dé les esquerres.

Entre els vis-presidents hi figuren MM. Barthou, Millerand i Klotz.

El secretari general será M. Cheron.

—«Le Petit Marseillais», en un despatx de Alger, diu que ha passat sobre l'Algeria una cuada de fet que ha ocassionat nombroses víctimes.

Se tenen noticies d'haver-hi 14 morts, entre ells 8 dónes i 3 criatures.

Neva copiosament i el fred és intensissim.

Anglaterra

Londres. — Els ambaixadors de les nacions que formen la Triple Aliança han entregat al «Foreing Office» la resposta a la nota de M. Grey.

En la resposta de la Triplice s'accepten en línies generals totes les proposicions britàniques.

Italia reitera les seguretats de que les illes ocupades per ella seràn tornades a Turquía amb arreglo al tractat de Lausanne.

Jartmouth. — Ha sigut trobat el vapor «Cobequid».

Está encallat entre'ls esculls de Triny. Emmergeixen la xemaneia, el pal major i part del casc.

Es creu que'ls passatgers i la tripulació estàn salvats.

Johannesburg. — Uns 300 vaguistes, armats, han fet una barricada davant de la Borsa del Treball, amb el secretari de la Federació d'oficis diversos, al qui la policía volía detenir.

S'han produit algunes colissions entre la policía i els vaguistes als voltants de la Borsa del Treball, resultant alguns ferits i practicant-se 17 detencions.

Sant Joan de Nova Brunswich. — Tots els passatgers del «Cobequid» han sigut salvats.

Holanda

Rotterdam. — Als molls del Meuse han fet explosió alguns cilindres d'acid carbònic, resultant un mort i vuit ferits.

Els danys materials són d'importancia.

Alemanya

Constantinoble.

—El general alemany Sauders ha sigut promogut a la categoria de mariscal turc.

Italia

Roma. — El Papa nomenarà aviat el nou Camarlenc.

Probablement serà designat el cardenal Merry del Val.

Russia

Sant Petersburg. — Un incendi ha destruit les golfes i part de les habitacions de l'ambaixador d'Espanya.

No hi ha hagut desgracies personals.

Japó

De l'erupció volcánica

Tokío. — La ciutat de Kagoshima ha quedat completament evacuada.

Ha naufragat una embarcació que conduía 300 refugiats.

Nagasaki. — Segons noticies radiográfiques la ciutat de Kagoshima está sepultada sota 15 peus de cendra.

Hi há més de 600 cases estorzades.

L'illa Sakurashima se considera perduda. Esta embocadura es fum i grans llames. L'incendi se calcula que ha costat ja la vida a molta gent. Regna verdadera angustia i el nombre de morts augmenta.

—La costa occidental de Sikuas fina ha sofert a conseqüencia de l'erupció volcánica que s'ha reproduit amb gran intensitat.

Toda l'illa está rodejada de llames.

Un cop de mar ha devastat la ciutat de Kagoshima, destruita per l'erupció volcánica.

Segueixen els sorolls subterranis.

Han quedat destruides les línies férries.

Hi há 13,000 cases enfonzades i han desaparescut 70,000 habitants.

Egipte

El Caire. — L'aviador Bonnier i un passatger han sortit del Caire a les 3 de la tarde i han arribat a Alexandria a les 5'20, sense novitat.

Mèxic

París. — «Le Matin», en un despatx de Mèxic, diu que'l general Huerta, en un banquet íntim, ha dit que la revolució és un mal necessari i que la sang mexicana que ara es vessa formarà el morter que consolidarà l'edifici futur de la patria.

DARRERA HORA

Madrid, 16 de 1 a 3 matinada

Contra el "trust„

«La Tribuna» reanusa la campanya contra el «trust» periodístic.

Afirma que des de que's constituí aquest, per la política seguida segons les seves aspiracions, el capital espanyol ha minvat de 1,134 mil-lions.

L'Ossorio en campanya

El Centre Maurista acompanyarà el diumenge a Guadalajara al senyor Ossorio i Gallardo, que va a possessionar-se de la «jefatura» de la provincia.

Es celebrarà un míting, que serà iniciació de la campanya maurista.

Petites noves

Ha firmat el rei el decret concedint a l'infanta Pau la creu d'Alfons XII.

—El dissabte arribarà el senyor Alba de l'estranger.

—Ha arribat el comte de Romanones, procedent d'Andalusía.

Robament

El senyor Sánchez Molina, acabalat propietari, ha denunciat a'ls séus fills Pere i Humbert, d'haver fracturat un armari, robant-li 20.000 pesseres.

El conflicte de Riotinto

El senyor Sánchez Guerra espera conferenciar aquest vespre amb el sényor Azcárate. Considero injustificada la ruptura declarada pel obrer amb la comissió arbitral sobre tot despres d'aprovar-se la base 11.

Ignorava encara l'efecte que produ la ruptura a Riotinto, peró temia que'l conflicte adquiris greus proporcions.

Vagants en el Senat

Amb la mort del general Polavieja son quinze les vagants existents de senadors vitalicis.

La neu

Bilbao. — Cau una incessant nevada. En els carrers la neu arriba a un gruix de mig metre.

Detenció d'un estafa

Badajoz. — Ha sigut detingut un subiecte que estafava als quintos oferint-los substituts per a Africa.

Més de lo de Riotinto

A les nou del vespre ha acabat la conferencia del senyor Dato amb els obrers de Riotinto.

En Dato els ha pregat que aplacin tota resolució fins al dissabte, que arribaràn a Madrid els representants anglesos de la companyía.

Sembla que'ls obrers accedeixen.

De l'estranger

Terratrémols a Italia

Roma. — Des de la matinada s'han sentit sis terratrémols en tot el lloral del mar Tirré.

En diverses poblacions el veinat ha abandonat les cases.

De Barcelona

A l'hora de tancar aquesta edició, el temps estava un xic asserenat, deixant-se sentir un fret intensissim com era de preveura al quedar-se la neu gelada.

La nostra ciutat té encara l'aspecte tot blanc, no obstant, i espolsar-se bastants arbres de la neu que'ls cobría.

Als teatres i cines han concorregut molt poca gent, puix que a la sortida eren estasses les persones que transitaven i aquestes acceleradas, per lo que quedaren poc després els nostres carrers quasi deserts i amb un aspecte de grisor que feia tristesa.

ESPECTACLES

Gran Teatre del Liceu

Avui divendres, 16, segona funció popular d'abonament amb l'òpera «Tosca». A les 9 en punt. Dissabte 34 d'abonament. Primera representació de «Il barbiere di Siviglia», Debut de Mari Simparco. A les 9 en punt. Diumenge tarde a les 2 en punt darrera de «Parsital». Diumenge nit 35 d'abonament. Darrera de «La Boheme». A les 9 en punt.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia de Joan Balaguer. Avui segona d'abonament de moda. A un quart de deu.

LA SENORITA DEL ALMACEN

Diumenge tarde i nit:

Mi papá

Exit de rialla. Creació de Marián de Larra. En breu estrena de la comedia en 2 actes d'En Manel Linares Rivas

Como buitres...

Teatre de Novitats

Gran Companyía de Sarçuela i Opereta espanyola dirigida pel primer actor Pep Berg's. Avui divendres tarde a les 5 magnífic matinée. L'opereta en 2 actes d'éxit creixent, triomf de tota la companyía, «La generala». Butaca platea amb entrada 1 peseta. En rada general, 40 cèntims. Totes les demès localitats de franc. Nit a un quart de deu. Primer L'aplaudida sarçuela en un acte Matías López». Segón estrena de la comedia en 2 actes original de don Carlos Arniches mús'ca de don Josep Serrano «La gentuza» es renaut-se 4 decoracions de l'escenógraf senyor Castelli i fent el seu debut l'eminent primera característica donya Dolors Cortés. Demà dissabte no hi ha funció per a donar lloc al ball del Centre de Expendedors de porc. Diumenge tarde i nit dues grans i extraordinaries funcions. Se despatxa en comptadoria.

Teatre Nou

Gran companyía de sarçuela i opereta dirigida per Joaquim Montero de la que formen part: Agneta Lopeleghi i Pura Montero. Avui divendres no hi ha funció. Demá dissabte tarde a dos quarts de quatre. Gran funció popular a preus de doble amb motiu de la diada de Sant Antoni. Nit el millor i mès gran programa de Barcelona. Els tres telons junts. En la vinent setmana sens falta «Almanaque del Nuevo».

TEATRE APOL

Avui divendres. La funció patrocinada pel Centre Aragonés sospesa ahir dissabte per causa del mal temps tindrà lloc aquesta nit a un quart de deu. Primer El diàleg «El flechazo». Segón El drama patriótic en 7 actes «El sitio de Zaragoza». Tercer La comedia «Salvarse en una tabla» pel quadro dramátic del Centre. Demà dissabte estrena del drama pasional en 6 actes i 13 quadres «Fanatismo contra el amor».

FRONTO COMTAL

Gran éxit del ióc net. Gran partit extraordinari per a avui tarde a un quart de cinc.
ROJOS: Jáuregui, Iraola.
BLAUS: Cazaliz, Otegui.
Entrada 1'50 pessetes.

Concerts

Palau de la Música Catalana

Dilluns 19 gener de 1914
FESTIVAL HAENDEL, primer de la fundació
DEL PREMI BARRIENTOS

María Barrientos

Orfeó Català

Orquestra Simfónica
DIRECCIÓ: LLUIS MILLET
JOAN LAMOTE DE GRIGNON
Primera audició a Espanya de la

ODA CECILIANA

DE HAENDEL

Localitats: Magatzem de música casa Dotesio, 1 i 3, Portal de l'Angel.

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»
Marq ésdel Duero, 105, davant Teatre Comtal
Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyia de Varietés».

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer ordre sarçuelas alegres. Continuament Grans Debuts

Cinematógrafs

Grancine saló Doré

Avui divendres gran programa de pel·lícules i atraccions, entre elles

The Com Com

amb el seu fi treball.

Consol Diaz

hermosa dançarina.

Lola Bravo i Trujillo

èxit amb els seus balls a transformació. Exit de l'hermosa i jove cançonetista

La Goyita

amb un repertori especial per a aquest públic. Demà debut del musical imitador Karman. Aviat grans debuts.

EMPRESA BOHEMIA

Gran Teatre Comtal i Cine Walkyria
Gran Cine Bohemia i Cine Iris Park

Tots els dies colossals programes amb estrenes de llarg metrage i gran argument. Per el diumenge en la sessió de la nit

Espartaco

2,500 metres

Diversions particulars

Gran café de Novitats

Academia de billar. Tots els dies. Tarde a les 3 i nit a les 9. Partits al quadre. Tres bandes i roia pels reputats professors Adorjan, Marvá, M. Sanchez, Lacy, Pereira, E. Sanchez, Ortega, Rodón, Sugrañes i Santan. Apostes mútues.

Butlletí comercial

15 de gener 1914

BORSA DE BARCELONA

Cotisació oficial

	Oper	Diner	Papers
Londres, endos vista	.....	26'45	.....
— xec	.....	.....	26'95
París, xec	6'70	.....	6'72
Madrid y plasses banc, a 8 v.	.....	.....	0'30

Efectes públics

	Oper	Diner	Paper
Deute Int. em. 1905 serie A	83'80	.....	.....
— — — — B	81'75	.....	.....
— — — — C	81'15	.....	.....
— — — — D	79'80	.....	.....
— — — — E	78'50	.....	.....
— — — — F	78'20	.....	.....
— — — — G, H	83'00	.....	.....
— — — dif. series	.....	.....	.....
— Amortitzable serie A	103'50	.....	.....
— — — — B	103'40	.....	.....
— — — — C	103'25	.....	.....
— — — — D	.....	.....	.....
— — — — E	99'70	.....	.....
— — — — F	.....	.....	.....
— — — dif. series	.....	.....	.....
— — — serie A	93'00	.....	.....
— — — — B	.....	.....	.....
— — — — C	.....	.....	.....
— — — — D	.....	.....	.....
— — — — E	.....	.....	.....
— — — — F	.....	.....	.....
— — — dif. series	.....	.....	.....
Títols Deute Mpal. 1003 4'5	.....	.....	.....
— — — 1900 A B C	92'75	92'80	93'00
— — — 1907	.....	.....	.....
— — — 1910	.....	89'50	90'00
— — — 1912	.....	87'00	87'50
— — Maig 1913 Bons	93 00	.....	.....
— — Abril 1907, Bons	.....	.....	.....
— — Reforma 1905	91'00	90'75	91'25
— — Mun. de Sarrià	.....	99'50	99'00
Emprèstit Diputació Prov.	.....	87'75	88 25
Port de Melilla y Xauen	.....	105'25	105'75

Obligacions

	Oper	Dim	Paper
Nord-Rosa, prior Barcelona	.....	.....	.....
— Lleida, Reus, Tar.	.....	.....	.....
— Vilalba a Segovia	88'00	88'00	88'50
— esp. Alm. Val. Tar	.....	89'00	89'50
— Osca Fr.ª, alt. lla.	.....	75'25	75'75
Mins Sant Joan Abadesses	.....	53'75	54'00
Tarragona a Barc. y França	102'50	102'25	102'75
Madrid Saragossa Alic. serie A	93'75	95'75	96'00
— — — B	88'87	85'75	86'25
— — — C	88'00	86'85	89'15
— — — D	.....	.....	.....
Madrid a Barcelona, directos	.....	.....	.....
— — Ronda Ronda	.....	.....	.....
Alm Val. y Tarrag., no a 1 ter.	.....	.....	.....
— — adheridas	70'75	70'75	71'00
Med. Zam. Ox. Vigo, em 1882	.....	45'50	46'00
— — — 1884	.....	45'50	46'00
— — serie G y H	.....	.....	.....
Astúrias, Gal. y León, 1.ª serie	.....	.....	.....
— — 2.ª idem	.....	.....	.....
Valladolid a Ml. de Rioseco	.....	.....	.....
Madrid, Cáceres, Port. serie 1.ª	.....	.....	.....
— — — 2.ª	.....	109'00	109 50
— — — 3.ª	.....	.....	.....
— — totals cent. Impars	.....	.....	.....
Basc-Asturia, 1.ª hipoteca	.....	.....	.....
— 2.ª —	.....	.....	.....
Cariñena Saragossa	.....	.....	.....
Olot a Girona	.....	.....	.....
Companyia General Tramvies	.....	88 00	87'50
— An. Tr. Bar. Kes. 1.ª	.....	88'85	89'25
— Tr. Bar. i A. y Jos.	.....	.....	.....
— Barc. Sar.	.....	93 50	94'00
Companyia Transatlántica	87'00	85'75	87 25
Canal d'Urgell	.....	76'50	77'00
Comp. Gen. Algües Barc.	.....	.....	.....
— — —	.....	.....	.....
Comp. Gen. Tab. de Filipines	99'75	99'50	100'00
— — preferents	.....	91'00	91'50
Port de Barcelona, em. 1912	.....	.....	.....
— — — 1915	.....	.....	.....
— — Circul. 1913	.....	.....	.....
— — — 1912	.....	.....	.....
— — — 1911	.....	.....	.....
— — — 1912	.....	.....	.....
Port de Tarragona	.....	.....	.....
Bons prof. Barcelona reg. fibra	.....	.....	.....
Societat Catalana Gas	95'75	95'00	95'00
Foment Obres y Construcc.	.....	91'00	91'50
Comp. Cotxes y Automòbils	.....	91 50	95'00
Siemens Schuckert, Ind. Elèc.	.....	97'50	97.50
Societat Valenciana Gas	.....	89'00	89'50
Navegació y Industria	.....	.....	.....
Societat Carbons de Gràcia	.....	88 00	89'00
Energía Elèctrica de Catalunya	95'75	95'80	96'00

Accions

QUEDA

	Oper	Diner	Paper
Banc de Barcelona	.....	.....	.....
Banc Prestamos y Descomptes	.....	.....	.....
Catalana General de Crèdit	.....	.....	.....
Societat de Crèdit Mercantil	.....	.....	.....
Comp. Reial Sanitària i Bara.	.....	.....	.....
Ferrocarrils Andalusos	.....	.....	.....

BORSI Y CANVIS

informació de la casa FILLS DE F. MAS SARDÁ, *Rambla dels Mil·lis, 24.*

Borsí del matí

	Obre	Tanca
Interior ff de mes	78'50	78'47
Alacantes idem	92'00	92'60
Nords idem	93'05	93 00
Orenses idem	.....	.....
Colonials, idem	.....	.....
Andalusos, idem	.....	.....
Cotons	.....	.....
Catalanes	.....	.....

Borsí de la tarda

	Obre	Tanca
Interior, fde mes próxim	78'40	78'38
Alacants, fde m.	92'40	92'10
Nords, fde m.	93'70	93'65
Orenses, fde m.	.....	.....
Colonials fde m.	.....	.....
Andalusos, idem	.....	.....
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons	.....	.....
Catalanes	.....	.....

Canvis de monedes

Alemanya	0'00	p. 43
Isabela	0 00	—
Unses	0'10	—
Or de quatre dàrics	5'00	—
Or de uns dos dàrics	9'00	—
Dollars	20'78	ocas.
Europa estrangera	0'10	p. 133
Francs	833'00	—
Marcs		

Plaça de Barcelona

COTONS

informació de CENTRO ALGODONERO DE BARCELONA

LIVERPOOL, 15 gener

	Anterior Tanca	Avui Obre	Avui 1.ª	Avui Tanca
Disponibles	7'08	....	....	7'10
Desembre-Janer	6'72	....	....	6'82
Janer-Febrer	6'72	6'77	6'75	6'77
Febrer-Mars	6'74	....	....	6'83
Mars-Abril	6'75	6'81	6'81	6'80
Abril-Maig	6'73	....	....	6'84
Maig-Juny	6'74	6'80	6'80	6'79
Juny-Juliol	6'76	....	....	6'80
Juliol-Agost	6'67	6'73	6'72	6 73
Agost-Setembre	6'58	....	....	6'44
Setembre-Octubre	6'39	....	....	6'43
Octubre-Novembre	6'29	6'35	....	6'36
Novembre-Desembre	6'28	....	....	6'32

ALEXANDRIA, 15 gener

	Ant.-Obre	Avui-Obre	Tanca
Gener	9'57	9'54	9'65
Maig	9'74	N.	9'62

NOVA YORK, 15 gener

	Anterior Tanca	Avui Obre	Avui 1.ª	Avui Tanca
Disponible	12'73	....	....	12'98
Gener	12'27	12'31	12'28	12'30
Març	12'54	12'58	12'62	12 67
Maig	12'57	....	....	12'38
Juny	12'32	12'31	12'44	12'31
Juliol	12'31	12'34	12 38	12'31
Agost	12'29	....	....	12'11
Setembre	11'74	....	....	11'78
Octubre	11 68	11'70	11'70	11 72

NOVA-ORLEANS, 15 gener

	Anterior Tanca	Avui 1.ª	Avui Tanca
Disponible	12'7 8	....	11 719
Gener	12'55	12'63	12'60
Març	12'73	12'80	12'77
Maig	12'83	....	12'88
Juliol	12'92	12'99	12 98
Agost	N.	....	N.
Octubre	11'79	11'85	12'84

Arribades als ports dels Estats-Units 38.000 balas i vies, contra 30.000 de l'any anterior.

CAFES Y SUCRES

informació de la casa Emilio Salsacosta y C.ª, *carrer Princesa, 18.*

HAVRE, 15 gener

(Café good Average)	Obre	Tanca
Març	63'75	63'60
Maig	64 23	63'83
Juliol	64'75	64'51
Setembre	65'25	65'50
Desembre	66'00	65'75

Sostingut

Nova-York, *Dia* 15 gener

Café (Flow ordi.)	Obre	Tanca
Març	....	9'54
Maig	....	9'65
Juliol	....	10'12
Setembre	....	10'19

Sostingut.

PARÍS, 15 gener

	Obre	Tanca
Gener	31'50	31'50
Febrer	31'87	31'90
Mar.	32'37	32'37
Maig	32'67	32'67

Sostingut.

HAMBURG, 15 gener

Sucre (Base 88 per 100)

	Obre	Tanca
Janer-Mars	9'47	9 37
Maig	9'62	9 55
Agost	9'85	9'77
Octubre-Dbre	9'72	9'67

Sostingut.

LONDRES, 15 gener

Sucre (Base 88 per 100)

	Obre	Tanca
Maig	9'3	1'4
Juliol	9'7	1 2
Agost	9'8	3 4
Octubre-Desbre	9 8	9'7

Sostingut.

HAMBURG, 15 gener

COURE

	Obre	Tanca
Mars	129'00	122 25
Setembre	129'25	129 00

Sostingut.

PESTH, HAVRE, 14 gener

Tellichery

	Obre	Tanca
Mars	53'10	.....
Maig	53'00	.....
Setembre	69'00	.....
Desembre	61'00	.....

Calma.

ALCOHOL

Paris	
4 Gener	43 50
4 Maig	47 00

Sostingut.

LLANA

Buenos Aires	Obre	Tanca
Maig	130'00	8100
Setembre	100 00	8100

Sostingut.

Productes enológics (marca Enol)

informació de la casa KEGELS I VILA, *Rambla de Catalunya, 22.—Barcelona*

Dia 15 gener

	Per 100 k. Dots bulles d'origen	Dots bulles el kilo
Acid cítric (cristals de 50 k.)	673	6'50
Clina sulfurós anhidre	....	...
Acidde de 10 k.	....	2'50
— de 25 k.	....	2'70
— de 50 k.	....	2'10
— de 100 k.	....	2'
Acid tartàric (caix 100 k.)	385	4'
Amiant pels per filtra	433	5'
Carbó decolorant granut	133	1'50
Carbonat de potassa químicament pur	233	2'50
Colainsa per a filtro	275	3'
Clarificant per a vi negre	175	2'
— — blanc	250	3'50
Cola de Russia Saliansci	...	40'
— de Xina idem	...	12'50
Filtrolina	150	2'
Fos at amònic	170	2'50
— bicàlcic	70	0'50
Gelatina fina «plata»	450	3'50
— plaques «medalla d'or»	145	1'50
Metabisulfit de potassa pur	120	1'
Oneocola Coignet	200	2'
Tatne extra a l'éter	750	8'
— — alcohol	650	7'50
— — en agulles	575	7'50

Imprenta i estereotipia, Fortuny, 2, pr.

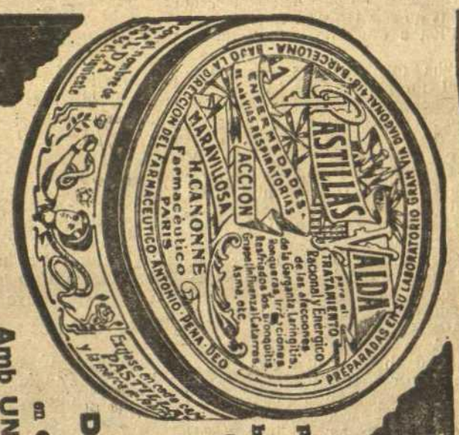

ELS BONS REMEIS per lo mateix que ho són, se falsifiquen
OAP MEDICAMENT ha sigut més estrafet, més imitat, que les
PASTILLES VALDA
ANTISÉPTIQUES
Pel vostre propri interès, fixeu-vos bé en això:
DEMANEU-LES, EXIGIU-LES
En totes les Farmacies i Droguerías
en CAPSES que portin el nom VALDA damunt la tapa
Amb UNA CAPSA de PASTILLES VALDA
se PREVÉ, s'ALIVIA, se CURA tota mena de malalties de les Vies respiratories

David Ferrer & Companyia - (S. en C.)
CALOR Moderns radiadors de vapor per gas.
FRED... Màquines frigorífiques y para fer gas
FOC..... Bombes y material per bombers.
AIGUA Instalacions para aixecarne.
Passeig de Gracia, núm. 94 - Barcelona.

URALITA ROVIRALTA
PERA TEULADES
ECONÓMIC - INCOMBUSTIBLE - LLEUGER - ETERN
Demàninse mostres, Catàleg y Pressupostos
ROVIRALTA & C.º, ENGINYERS
Plassa Antoni López, número 15, principal.—Telèfon, número 1,664
Direcció telegràfica y telefònica: "URALITA" - Barcelona

ESQUELES MORTUORIES
SEN'ADMETEN AN AQUESTA IMPRENTA, FINS A LES DUES DE LA MATINADA

MARIN — OPTIC
Gran assortit en gafes y lentes de cristall de roca de primera classe, a 6 PESSETES. Lentes d'aigua cristall insuperable. Preus reduits. Se serveixen amb exactitut y rapidesa els encàrrecs dels senyors metges y oculistes. — Se garantisen els objectes.
ARCS, 3 (JUNT A LA PLASSA NOVA)

El A. B. C. Hospital, 124
Máquines per a cosir, garantitzades
Des de 30 pessetes
Acce... ...ordinàries

Gramofons, discos i rotlles autopianos
COMPRA, CANVI I LLOGUER
New-Phono. Ample, 35-Barcelona
Sucursal Plaça Tetuán, 4, Gracia

AIGUA GIOCONDA
He mosija el cutis. Sos resultats son sorprenents. Segalá, Rambla de les Flors, 4.

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 5 fins a 15 pessetes al mes. Carrer del Bruc, núm. 78, entresòl, primera

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors desde 13 per 100 anual, en lletres, propietats, indústrials i comerciants des de 1'25 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, indefinida, para indivisió, herències, pisos, carruatges, tota garantia a qualsevol negoci. Rambla de Santa Mònica, 4, entresòl.

Herpes (Brians)
LA POMADA I ESSÈNCIA ANTIHERPÉTIQUES de BOTTA, preparades per Borrell, curen d'una manera ràpida els brians i demés malalties de la pell, per inveterades que siguin. Sòn tan grans les virtuts d'aquests remeis, que s'han curat amb ells, persones que tenien molt arrelats els brians i que cada estiu tenen de pendre banys d'aigües sulfurosas a no poder el gran curar-se.
Unic dipósit: Farmacia Borrell, COMTE DE L'ASSALT NUMERO 34 cantonada al carrer Sant Ramón

Milers de curacions obtingudes amb els remeis de fama mundial
Tos-Refredats-"Tisis" Dolor - Reuma - Gota
Curació radical i segura prenent el Terinhol, 5 ptes. frasc Cura segura amb l'ús de la Reumaticina, 4 i 3 ptes.
ESTOMEC sá, COR content, usant la Digestolina, i parlareu així. -5 pessetes tubo
Punts de venda: Dr. Segalà, Rambla de les Flors, 4; Dr. Serra, Pelai 9; Vda. Alsina, Passatge del Crèdit, 4; Vicens Ferrer; Uriach; Dr. Andreu; Farmacia de la Creu, Escudellers, 75; Viladot; Vidal i Ribas, Sepúlveda, 170, etc.

SÍPORA MILLS DE POLL Y DURICES
Callífugo SARREU
Cura infallible 1'50 pts. frasc
Líquit vegetal per a curar feridas
Tofu-Cura SARREU
1'50 ptes. frasc
Dipòsit: Vda AL SINA
— P. Crèdit, 4 —

Refredat, Pulmonies, Costipat pulmonar
Aufec, Bronquitis, Tisi, Tos, etc., etc.
Els petos YODO BALSAMICS, del Dr. Estarriol són el millor medi curatiu d'aquestes malalties, com ho recomanen les principals notabilitats mediques. Demaneu prospectes, que s'donen gratis. Se venen a casa En Josep Clausolles, Ferran VII, 8 i Rambla del mig, 27; Fornells, Homet i Companyía, Pelai, núm. 48, Sucursal de V. Ferrer i C.ª Ortopedia, Princesa, 1; Farmacia Kneipp, Call, 20 i 32 i al dipòsit general: J. Uriach i C.ª - Moncada, 20. - Barcelona.

VARILAXINA
El mes modern laxant
Es composa de cinc laxants vegetals diferents, però d'acció equivalent. La seva acció es constant i idèntica. El còs no s'hi acostuma. No produeix irritació
Dipòsit: A. Serra, Pelai, 9